

3/2019

**Služba
slova**

Obsah

	Úvodné slovo	3
5. júl	<u>Sviatok Cyrila a Metoda, Mgr. Zorica Horáková</u>	4
7. júl	<u>3. nedeľa po Sv. Trojici, Mgr. Michal Meliško</u>	6
14. júl	<u>4. nedeľa po Sv. Trojici, Mgr. Štefan Kiss</u>	8
21. júl	<u>5. nedeľa po Sv. Trojici, Mgr. Ján Jančo</u>	11
28. júl	<u>6. nedeľa po Sv. Trojici, Mgr. Jana Horňáková</u>	13
4. august	<u>7. nedeľa po Sv. Trojici, Mgr. Ľubomír Trnavský</u>	17
11. august	<u>8. nedeľa po Sv. Trojici, Mgr. Miloš Zaťko</u>	19
18. august	<u>9. nedeľa po Sv. Trojici, Mgr. Štefan Kiss</u>	21
25. august	<u>10. nedeľa po Sv. Trojici, Mgr. Mária Popičová</u>	24
1. september	<u>11. nedeľa po Sv. Trojici, Prof. ThDr. Július Filo, Dr. H. c.</u>	26
	<u>Začiatok školského roka, Mgr. Jaroslava Zaťková</u>	28
8. september	<u>12. nedeľa po Sv. Trojici, Mgr. Martin Škarupa</u>	30
15. september	<u>13. nedeľa po Sv. Trojici, Mgr. Jana Lauková</u>	32
22. september	<u>14. nedeľa po Sv. Trojici, Mgr. Peter Paluga</u>	34
29. september	<u>15. nedeľa po Sv. Trojici, Mgr. Štefan Kiss</u>	35

Úvodné slovo

Vážení čitatelia,

rok 2019 je rokom zmien a zmeny sa dotkli aj nášho homiletického časopisu. Generálne presbyterstvo ECAV na Slovensku dňa 12. apríla 2019 rozhodlo vydávať homiletický časopis Služba slova už len v digitálnej namiesto pôvodnej tlačenej forme. Počnúc od tretieho čísla sa teda mení forma nášho časopisu a budete ho nachádzať už len v elektronickej podobe na webovej stránke www.ecav.sk.

Určite to však nebude jediná zmena v tomto roku. V najbližších mesiacoch prejde zmenami zloženie redakčnej rady a radi by sme skvalitnili aj samotný obsah časopisu. Služba slova chce byť homiletickou pomôckou. Preto sa aj v nových podmienkach a v novom zložení pousilujeme robiť všetko preto, aby ste vo svojej kazateľskej službe siahali po našom časopise s radosťou a istotou, že v ňom nájdete vedomosti, či inšpirácie, ktoré Vašu službu zvestovania skvalitnia a obohatia. Kiež nám Pán Boh dá k tomu pomoci a prizná sa k nášmu snaženiu, aby sme tak spoločne pracovali na šírení evanjelia v dnešnom svete.

Za redakčnú radu,

Štefan Kiss

5. júl

Sviatok Cyrila a Metoda

Text: 1J 3, 16

Exegetické poznámky:

Status opravdivo veriaceho človeka vyplýva zo vzoru, akým bol Kristus, keď dával nielen počas svojho života, ale dal dar aj samotným ukončením svojej pozemskej púte na vykúpenie stvorenstva. Preto volí pisateľ listu v tomto verši sloveso *ὀφειλομεν* v indikatíve prázdenia. Lásku nespoznáme tým, že budeme pozeráť iba na svoje vlastné životy. Poznáme ju tým, že budeme hľadať na Ježiša. Ponúka sa nám sám. Kládne svoj život za iných v živote i v smrti. Ježišova sebaobetujúca láska nie je nič, čo by sme mali iba obdivovať. Jeho zamierenie by nemalo ostať len v našich myšlienkach. Uvádza nás do pohybu smerom k ľuďom. Dať svoj život nemusí znamenať iba mučenícku smrť. Jestvuje niečo ešte ťažšie ako položiť život: dať život životu. Každý kto dáva svoj život, vytvára priestor pre Božiu lásku a pre život.

Kresťan je „nádobou na uchovávanie a odovzdávanie božského života.“ Ak prenecháme svoj život Kristovi, On ho vezme a dá ho ľuďom. Teraz je koniec so zbožným individualizmom. Žijem ako jeden článok medzi ostatnými článkami v Kristovom tele. Tam dávame svoje životy jeden druhému. Tam si sebakriticky uvedomujeme, že je ľahké milovať ľudskosť, ale ťažké milovať človeka...

Verš 16 vykresľuje charakteristické konanie Božieho dieťaťa, ktoré sa správa podľa príkladu osoby Pána Ježiša. Ak sa hnev prejavuje vraždou, láska sa prejavuje obeťou. Láska neničí život iného myšlienkou ani činom. Láska dáva svoj život, aby druhý mohol žiť. „On dušu položil za nás“ – to je definícia lásky. Tu nejde iba o cit, nie sú to slová, ale skutky. A skutky nie sú prázdny gestami, ale účinne menia situáciu. Ježiš položil život ako výkupné, aby sme boli oslobodení. Čo ale potom, keď sme sa stali slobodnými? Potom sme povinní klásť duše za bratov a sestry. Prejavovať kvalitu lásky oddanosťou voči ľuďom. Je to láska, ktorá nepočíta náklady, nečaká odmenu, neuvažuje, či si ju príjemca zaslúži. Prirodzenosťou lásky Božej je dávať, práve tak ako je prirodzenosťou slnka svietiť. Takáto

láska je znakom pravej viery. Dotýka sa našich bankových účtov i termínov v pracovných diároch. Vládne nášmu času, schopnostiam, našej energii a nášmu majetku. Je vždy k dispozícii u Ježiša Krista, ktorý je jej zdrojom. My takúto lásku sami nevytvoríme. Čím viac sa jej ale otvoríme, tým viac bude zaplavovať naše životy a prelievať sa do iných a naše postoje budú určovať našu úroveň.

Návrh propozície:

Autentické kresťanstvo sa hlási ku Kristovi,

1. overuje sa láskou k človeku,
2. prináša ovocie.

Myšlienky ku kázni:

Pán Boh hovorí s rozvahou, ticho, nebude prekrikovať a v sile hlasu súťažiť s nikým, kto rád kričí a prekrikuje druhých a chce, aby iba jeho bolo počuť.

Boží hlas je jedinečný. Často práve mimo veľké hlučné davy je možné počuť Jeho vzácne volanie. Takýto tichý hlas prišiel kedysi z našich krajov až na juh Balkánskeho polostrova, do Solúna a oslovil dvoch bratov.

Keď sa Konštantín Filozof radoval v Bohu, znova sa objavila iná vec a starosť, nie menšia od predošlých.

Rastislav, moravské knieža, dostal totiž od Boha vnuknutie, poradil sa so svojimi kniežatami a s Moravanmi a vyslal posolstvo k cisárovi Michalovi, hovoriac: „Keďže náš ľud pohanstvo odvrhol a drží sa kresťanského zákona a nemáme učiteľa, ktorý by nám v našom jazyku vysvetlil pravú kresťanskú vieru, aby aj iné krajiny, vidiac to, nás napodobnili, pošli nám teda, vládár, takého biskupa a učiteľa.“ Cisár prizval Konštantína Filozofa i riekol: „Viem, Filozof, že si ustatý, ale treba ti ta ísť, lebo tieto veci nemôže nikto iný vykonať, iba ty.“ Filozof odpovedal: „I ustatý som i chorý telom, ale s radosťou ta pôjdem, ak majú písmená pre svoj jazyk.“ A povedal mu cisár: „Ded môj i otec môj a mnohí iní pátrali po tom, ale nič nenašli.“ Nato Filozof odišiel a podľa starej obyčaje oddal sa modlitbe aj s inými pomocníkmi. Čoskoro potom sa mu zjavil Boh, ktorý vypočúva modlitby svojich služobníkov, a hneď zložil písmená (hlaholika, hlaholské písmo, glagolati značí hovoriť), a začal písať slová evanjelia: Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha...

Ich intelektuálny potenciál, diplomatické úsilie, spisovateľská, prekladateľská a učiteľská práca sú obdivuhodné. Zároveň nemali na ružiach ustlané, práve naopak, stretalo

ich príliš mnoho prekážok, i plno nepochopenia, príkorí, žalôb a krívd či nenávisť. Viacerí mocní tohto sveta si chceli uzurpovať ich činnosť, či podriaďť ju momentálnej politickej situácii. Ak bratia nesúhlasili s akoukoľvek manipuláciou, mocnári sa im a ich dielu kruto pomstili. Pomsta spočívala raz v súde, inokedy v uväznení, často v skresľovaní ich činnosti, prekrúcaní diela, falšovaní slov alebo v úplnom vyhnaní.

„Boli však mnohí iní ľudia (trojjazyčníci = pilátnici), čo sa posmievali slovienským knihám, hovoriac: „Neprináleží nijakému národu mať vlastné písmená okrem Židov, Grékov a Latinčov.“ Filozof im odpovedal: „Či neprichádza dážd' od Boha na všetkých rovnako? A či slnko nesvieti takisto na všetkých? Či rovnako nedýchame na vzduchu všetci? To sa vy nehanbíte uznávať iba tri jazyky a prikazovať, aby všetky ostatné národy a kmene boli slepé a hluché? Povedzte mi, či robíte Boha bezmocným, že to nemôže dať, alebo závistlivým, že to nechce?“

Mohli všetko vzdať, ved' nepochopenie deprimuje, ubíja nadšenie a zápal, zbavuje síl.

Vydržali však, v moci svojho Pána, v Jeho milosti a v sile Duchu Svätého a my ovocie ich aktívnej viery činnej

skrze lásku máme dodnes. Poslovia slobody, ľudia konajúci a milujúci po vzore Kristovom reálnou, konkrétnou službou, konanou celým srdcom, skutkom a opravdivo. Budme vnímaví voči dedičstvu solúnskych bratov. Lebo ak zanedbáme korene stromu, sotva sa od koruny dočkáme úrody. Budme vnímaví voči ich obrane slova Božieho, ktoré je nám prístupné v knihe menom Biblia. Ak tejto knihe venovali toľko práce, námahy, intelektu, srdca a obetí, robili to preto, lebo si jasne uvedomovali, čo v nej nachádzame. Že je to Božie informačné memorandum adresované mne- človeku o tom, aký program má mať môj život podľa Božej vôle. Biblia mi umožňuje stretnúť sa s Ježišom Kristom, ktorý chce pôsobiť v každej situácii môjho života a prežiarť ju.

Po mnohých dňoch Filozof, zberajúc sa na Boží súd (42 ročný), riekol svojmu bratovi Metodovi: „Hľa, brat, boli sme obaja záprahom, čo ťahal jedinou brázdou a ja, skončiac svoj deň, padám na oranisku. Ale ty ľúbiš veľmi Horu (kláštor na úpätí Olympu), no neopúšťaš pre Horu svoje učenie. Lebo čím môžeš byť skorej spasený?“

Metod sa potom odlúčil od všetkého zhonu a svoje starosti zveril Bohu. Najprv však vybral zo svojich učeníkov dvoch

kňazov, dobrých rýchlopiscov a v krátkom čase – začnúc mesiacom marcom až do dvadsiateho šiesteho októbra, čiže za osem mesiacov – úplne preložil z gréckeho jazyka do slovienskeho všetky knihy Písma, okrem kníh Makabejcov. A keď skončil, vzdal dôstojnú vďaku a chválu Bohu, ktorý mu dal takú milosť a prispel na pomoc.

Použitá literatúra:

JACKMAN, D.: Janovy dopisy. Návrat, Praha 1993.

PLEIJEL, B.: Aby ste vedeli... Putovanie Prvým listom Jánovým. Tranoscius, Liptovský Mikuláš 2015.

Život Konštantína Cyrila. Život Metoda. Karmelitánske nakladateľstvo, Bratislava 2013.

Mgr. Zorica Horáková, zborová farárka, CZ ECAV Bátovce (DNS)

7. júl

3. nedeľa po Svätej Trojici

Text: 1Pt 5, 8 - 11

Exegetické poznámky:

Biblická stať hovorí o tom, ako je život kresťana od počiatku až do konca neustálym premáhaním zlého v sebe a okolo seba. Len bdieť kresťania sú schopní znášať utrpenia a neochabovať vo viere. Stať začína výstrahou, ktorá nadväzuje na zvesť o Božej starostlivosti v predchádzajúcom texte, pretože tá by človeka mohla viesť k ľahostajnosti či pasivite. Peter upozorňuje na to, že nikto nie je vďaka Božej milosti zbavený povinnosti správne a aktívne v živote konať. Na mieste je aj nástup zodpovednosti človeka, aby všetko, čo mu Pán Boh dáva použil na dobro a taktiež aby namiesto Pána Boha nikdy nevpustil do svojho vnútra diabla. Odpor voči diablu tu má tri fázy: uvedomenie si nepriateľa, zväzenie jeho nebezpečnosti a následná bdelosť – vyzbrojenie sa na boj proti nemu.

Verš 8 sa začína výzvou k bdelosti, ktorá je potrebná kvôli pôsobeniu satana, ktorý sa nechce zmieriť s dielom Kristovho vykúpenia. V Petrovom označení nepriateľstva (ANTIDIKOS) a ohováračstva (DIABOLOS) satana sú náznaky jeho činnosti: neváha použiť utrpenie a prenasledovanie, ťažkosti kresťanov vo svoj prospech a neváha siahnuť k ľži, aby niekoho odvrátil od Pána Boha. Peter pripodobňuje satana k divému levovi, ktorý obchádza svoju korisť a hľadá vhodný okamih na to aby sa jej zmocnil, ak by poľavila v ostražitosti (NĚPSATE). Revúci lev chce korisť zavraždiť tak, aby sa prestala vzpierať, aby vôbec nezačala bojovať či utekať.

Verš 9 hovorí, že proti zvodom satana treba pevne stať vo svojej viere. Len ten, kto je stály vo svojej viere môže odporovať satanovi. Takáto viera sa odráža v spoločenstve, v bratstve. Celé spoločenstvo má rovnaký údel, jeho spojivom je Božia láska. Kresťan teda musí dbať na to, aby nekolísal vo viere. Aj malé zakolísanie je nebezpečné pre spásu človeka.

Verš 10 je o skutočnej milosti, ktorá môže prísť len z Božích rúk. Boh a milosť sú jedno – bez Božej milosti by sme večne zahynuli. Peter do protikladu

stavia večnú slávu a krátke utrpenie. PATHONTES ukazuje na to, že kresťan skôr než dôjde k Božiemu zdokonaleniu, utvrdeniu a pevnému založeniu na dobrom základe musí prejsť aj cez utrpenie. Celý verš dáva do popredia hlavne Božiu činnosť pri kresťanoch.

Verš 11 je doxologiou, ktorá hovorí o Božej moci. Ak o človeku platí, že je v pomere k Pánu Bohu slabý, o Bohu platí, že je silný v pomere ku všetkému. Kresťan by si teda nikdy nemal zúfať, veď má nad sebou mocného a milostivého Boha.

Návrh propozície:

Boh nás zdokonalí, utvrdí, upevní a postaví na stály základ,

1. diabol nás zvädza pokušeniami ľahostajnosti a skratiek,
2. ak chceš zvíťaziť, potom sa vzopri, buď rozvážny a bdej.

Myšlienky ku kázni:

O čo sa nestaráme, čo necháme len tak ležať ľadom, to začne postupne chátrať. Každá žienka v domácnosti vie, že keď sa dom neupratuje a neudržiava či nepoužíva, tak začne rýchlo strácať na hodnote. Nasadte si v záhrade trávnatú plochu, peknú a novučkú a potom sa o ňu nestarajte, ani sa k nej nepriblížte.

Čo sa s ňou stane? Postupne začne rašiť burina, samotná tráva bude príliš dlhá, možno vám aj krtkovia vyryjú niekoľko kopčekov – až to nakoniec celý trávnik kompletne pohltí. To je jednoducho zákon prírody. V prírode to tak funguje.

A tak nie je divu, že aj v biblickom svete je to podobné. Aj tam bol pomenovaný nepriateľ, našepkávač, pokušiteľ, diabol. Ten nielenže rád privádza veci do pustého, nezmyselného stavu, ale aj ľudí ohrozuje. Ako to robí? Tak, že ich vedie k ich hriechnej prirodzenosti. Vedie ich k príjemnému pohodliu. Napríklad tak, že nás navádza k tomu, aby sme používali v živote aj nečestné skratky. Pretože je to naozaj tak: ty môžeš v živote svedomitou prácou zvelebovať svoj život, rodinu, dom, majetok a všetko okolo. Ale popravde, ono sa to dá nie len svedomitou prácou, ale aj nejakou pohodlnou skratkou. Napríklad podvodom či klamstvom. Bude to dokonca ešte ľahšie a oveľa menej prácne. A práve to je dielo tohto zlého podvodníka: vyskúšaj to radšej takto, bude to jednoduchšie, príjemnejšie, pohodlnejšie. A čo na tom, že tým možno niekoľko ľudí podvedieš alebo im ublížiš? O to sa nestaraj. Naopak, keď ti niekto prekáža, tak ho odstráň. To je dielo diabla, to je ten

jeho zvod v nás. Rovnako ako trávnik bez starostlivosti spustne, tak aj my bez sebakontroly, bez istej miery zápasu so sebou samým, bez dobrej výchovy, pustneme a smerujeme k bezohľadným skratkám, ktorými síce získavame dobré výhody, ale nimi aj ubližujeme druhým ľuďom či svetu.

A tak dnešné varovanie apoštola Petra „Budte rozvážni, bdejte! Váš protivník diabol obchádza ako revúci lev, hľadajúc koho by zožral;“ je veľmi výstižné. Ak je plot neporušený a pevný, nemôže nepriateľ zvonku ohroziť nikoho vo vnútri. Ale stačí malá diera a číhajúci lev si nejakú nič netušiacu ovečku bez problémov ukradne. Verný život je stály zápas. Ak poľavíš, tento lev na teba skočí bez najmenšieho zaváhania. No Peter hneď následne dodáva: vzoprite sa mu. Existujú k tomu dve metódy. Za prvé, buďte pevní vo viere. Stojte pevne na tom, čomu veríte, nezabúdajte na ňu, nikdy ju neopúšťajte. No a za druhé, pamätajte, že vaši bratia a sestry všade vo svete prechádzajú rovnakým utrpením ako vy. Nie ste v tom nikdy sami.

Je zaujímavé, že kresťania žijúci v chudobných krajinách a oveľa ťažších životných podmienkach, dokážu svoju vieru žiť oveľa radostnejším spôsobom ako my. A naopak, aj keď by sa mohli

zdať, že kresťania v bohatých krajinách si žijú iba krásne a pohodlne, mnohí z nich prinášajú oveľa väčšie obete k tomu, aby ostatným pomohli ako my dnes. Pozor! Diablove zbrane sú niekedy veľmi nenápadné: je to najmä ľahostajnosť, pýcha, pohodlie, mamona. Ak mám viac ako ten druhý, zaslúžil som si to, je to moje právo, pretože som šikovnejší, schopnejší, múdrejší. A áno, môže to tak byť, ale nemusí. Moje bohatstvo či spokojnosť nie sú nejakým automatickým dôkazom mojej viery. A ako inak ešte diabol pracuje? Napríklad cez presviedčanie: nestaraj sa o spravodlivosť či blaho ostatných, staraj sa len o seba. Alebo cez nepozornosť či nevďačnosť.

Náš zápas s diablom z veľkej časti nie je ani tak o nejakom veľkom a dramatickom boji, ale skôr o obyčajnej poctivosti, vďačnosti, zodpovednosti, obrane proti nepoctivosti, vernosti vo všedných dňoch či o sebakontrolle. Bdejte a buďte rozvážni. Držte sa a nepodliehajte pokušeniu. A potom „Boh všetkej milosti, ktorý vás povolal v Kristovi do svojej večnej slávy, keď trochu potrpíte, vás zdokonalí, utvrdí, upevní a postaví na stály základ!“ Pravdou je, že vtedajší čitatelia tohto Petrovho listu boli naozaj v stave

ohrozenia, prenasledovania a veľkého utrpenia – oveľa vážnejšieho, aké by sme v našom svete, v našej krajine mohli dnes zažívať my. A práve im Peter zvestuje, že aj dlhé utrpenie je predsa len krátke a ľahšie prekonateľné, ak sú pevne zakotvení vo viere.

No my dnes, ktorí nie sme v ohrození života, slobody či zdravia sme predsa len v ohrození oveľa nenápadnejších pokušení. Aj my dnes smieme prijať zaslúbenie: Boh všetkej milosti vás zdokonalí, utvrdí, upevní a postaví na stály základ. Vôbec tu nejde o nekonečný zápas až do úplného vyčerpania. Ak sa vzopriete diablove, Pán Boh vás obnoví, posilní, utvrdí. A naopak: keď vás posilní, utvrdí a obnoví, potom sa aj ľahšie znovu vzopriete. A tak pracujeme na tom, aby sme boli schopní vzoprieť sa proti diablove – a potom „Boh všetkej milosti, ktorý vás povolal v Kristovi do svojej večnej slávy, keď trochu potrpíte, vás zdokonalí, utvrdí, upevní a postaví na stály základ!“

Použitá literatúra:

GÁBRIŠ, Karol. Prvý list Petrov – preklad a výklad. Bratislava: Univerzita Komenského, 1996. 183 s. ISBN 80-223-0992-3

JOBES, K.H. 1 Peter - Baker Exegetical Commentary on the New Testament. Baker: Baker Academy, 2005. 384 s. ISBN 80-010-267-41

*Mgr. Michal Meliško, námestný farár,
CZ ECAV Plavé Vozokany (DNS)*

14. júl

4. nedeľa po Svätej Trojici

Text: 2K 4, 13 - 18

Exegetické poznámky:

Hoci v Biblii máme dva listy apoštola Pavla do Korintu, bádatelia sa domnievajú, že Pavel napísal do Korintu až štyri listy, pričom náš 1. list bol naozaj prvý a náš 2. list je buď posledným – štvrtým listom, alebo obsahuje fragmenty tretieho a štvrtého Pavlovho listu. V každom prípade ide o veľmi srdečný a osobný list, ktorý sa niekedy označuje aj ako list zmierenia. Po konfliktoch, ktoré nastali medzi Pavlom a kresťanmi v Korinte (možno aj v súvislosti s neporiadkom a ráznym ponaučením, ktoré apoštol kresťanom do Korintu písal vo svojom prvom liste), podarilo sa dosiahnuť zmierenie a to aj vďaka Títovi, ktorého predtým Pavel poslal do Korintu namiesto seba. Teraz Pavel píše list, v ktorom sa vyznáva zo svojho súženia na misijných cestách, ale ktoré prežíva aj v súvislosti s kresťanmi v Korinte, mysliac na ich spasenie.

Kapitola 4 hovorí o zvestovaní evanjelia, ktoré Pavel prijal a chcel šíriť ďalej, aj keď to často prináša problémy. Zvestuje však úprimne, nie pre zisk, nie meniac Božie slovo tak, ako by mu to vyhovovalo (v. 2).

Naše verše sú súčasťou väčšieho celku (v. 7-18), ktorý hovorí o zvestovaní evanjelia pre záchranu iných, napriek prekážkam a utrpeniu.

Verš 7 poukazuje na hlinené nádoby, ktoré sú obrazom ľudského tela. Zraniteľného, pomimutelného a slabého. Slová o tom, že poklad je ukrytý v hlinených nádobách teda hovoria, že Božie slovo nesú do sveta slabí, zraniteľní a pomimutelní ľudia. Práve na tom sa však má dokázať, že to slovo je od Boha, lebo ak by bolo len od ľudí, nevydržali by nápor všetkých protiventstiev.

Verše 8-12 opisujú utrpenia, ktoré Pavel pri službe podstupuje, no hneď je konštatované, že nimi Pavel nie je ani zlomený, ani zastrašený. Utrpenia mu slúžia k tomu, aby sa na ňom stále viac zjavovala Kristova moc a sláva (v. 10-11).

Verš 13 ukazuje na Ž 116,10 „veril som, preto som hovoril“. Aj Pavel konštatuje, že má v sebe Božieho Ducha, ktorý mu zjavil evanjelium a keďže mu uveril, nemôže mlčať.

Verš 14 hovorí, že práve Duch Boží, ktorý spôsobuje vieru v Pavlovom srdci mu dáva poznať, že Ježiš Kristus bol Bohom vzkriesený a ten istý Boh jedného dňa vzkriesi aj jeho. To sa však týka aj kresťanov v Korinte, aj oni môžu byť vzkriesení a žiť spolu s Pavlom.

Verš 15 so slovami „veď všetko toto“ je opäť poukazom na Pavlovo utrpenie pri zvestovaní, ba môže byť chápané aj ako narážka na predošlé konflikty Pavla s Korintskými kresťanmi a následné zmierenie. Všetko to má totiž smerovať k tomu, aby sa milosť Božia rozhojnila aj v Korinte a priniesla stále viac viery a následne aj vďačnosti voči Bohu. Inak povedané: Pavel hovorí, že všetko utrpenie zvestovateľa podstupuje pre záchranu Korintských.

Verš 16 neprestáva poľavovať v zápale zvestovania a to napriek telesným slabostiam, zdravotným problémom či utrpeniu, ktoré spôsobujú Pavlovi odporcovia evanjelia. Tí sa snažia brániť šíreniu evanjelia, no môžu ohroziť len Pavlovo telo. Iba ono si odnesie následky pôsobenia námahy i utrpenia. Pavlov duch tým nijako netrpí, pretože ten nie je závislý na vonkajších svetských podmienkach, ale jedine na Bohu, ktorý ho stále znova a znova občerstvuje a posilňuje.

Verš 17 hovorí, že Pavel utrpenie dokonca víta, pretože mu získa večnú Božiu slávu. Ako sa na inom mieste vyznal, s Kristom chce trpieť aj byť oslávený.

Verš 18 prináša záverečnú pointu: dôležité je len to, čo je neviditeľné – teda Boh, Božie slovo a Božia sláva. Pre tieto hodnoty Pavel podstupuje všetko to, o čom doteraz písal. Bez tohto finále by predošlé verše nedávali zmysel. Konštatovanie, že to čo je neviditeľné je večné, dáva zmysel utrpeniu pre Krista.

4. nedeľa po Svätej Trojici má tému „Radostné svedectvo o blížiacom sa Pánovi“ a skrze dnešný text nás vovádza do problematiky zvestovania evanjelia. Toto zvestovanie nie je vždy jednoduché a iste sa aj my neraz stretávame s odmietaním či pohrdaním voči Božiemu slovu. Apoštol to mal rovnaké, ba dokonca ťažšie. Mal však na zreteli záchranu tých, ktorým zvestoval a pre ich záchranu mu stálo za to trpieť. Toto by mal byť aj náš cieľ pri zvestovaní Božieho slova. Pritom stále musíme mať na pamäti, že hoci budeme pociťovať odmietanie alebo výsmech, sú to všetko veci, ktoré dokážu zasiahnuť iba naše telo, nie však ducha. Ten by mal aj vtedy radostne plesať, že trpí pre Krista. Veď

práve význam utrpenia zdôrazňoval aj Dr. Martin Luther v teológii kríža hovoriac, že to najväčšie bohatstvo, čo cirkev má, je Kristov kríž. Ak dnes ako kresťania žijeme v relatívnej pohode a blahobyte, môže byť práve zvestovanie tou chvíľou, kedy je na nás, aby sme Kristov kríž na seba vzali pre dobro iných.

Návrh propozície:

Hovoríme o vzkriesenom Ježišovi Kristovi,

1. pre záchranu iných,
2. aj za cenu utrpenia.

Myšlienky ku kázni:

Keď sme ešte mali malé deti, veľmi často sme sa stretávali s bežnými detskými chorobami. Každú chvíľu jedného či druhého skolila viróza, rozbolelo hrdlo či začala nádcha. Návštevy lekárov a kupovanie rôznych prípravkov v lekárni nemalo konca-kraja. Až sme raz natrafili na jeden produkt bylinného pôvodu, ktorý sa nám veľmi osvedčil a všetkým prípravkom z lekárne bol koniec. Keď po krátkom čase mala dieťa naša sesternica, začala prežívať s detskými chorobami to isté čo my predtým. Chodila po lekároch, nariekala, koľko peňazí ju stoja všetky

tie sirupčky, kvapky a lieky, ktoré musíme kupovať. Chceli sme jej poradiť a ponúkli sme jej náš bylinný objav. Pozerala na nás veľmi nedôverčivo a rozhodla sa „neriskovať“ a zotrvať pri starom. Ešte zopárkrát, keď sme videli, ako jej nejaká tá detská choroba prekazila plány, sme svoju ponuku zopakovali, no keď stále nemala záujem, nechali sme tak. Nútiť predsa nikoho nemôžeme, no bolo nám ľúto, pretože možno by sa bola aj ona mnohých starostí zbavila.

S Božím slovom je to veľmi podobné. Ono je v podstate liekom proti smrti. Zachraňuje dušu a pomáha už teraz na rôzne ťažkosti: smútky, osamelosť či depresie. Mnohí ho už vyskúšali a zistili, že funguje. Spoznali v ňom živého Ježiša Krista, Priateľa, Záchrancu, predivného Radcu, mocného Boha, Otca večnosti, knieža Pokoja (Iz 9,5).

Aj Pavel, hoci pôvodne veľmi vášnivo prenasledoval kresťanov, spoznal Ježiša Krista, uveril evanjeliu a spoznal jeho nesmiernu krásu, moc i dôležitosť. Preto – ako sa vyznal v dnešnom slove – nemohol mlčať a musel o tomto lieku proti smrti hovoriť.

1. Prečo to robil? A prečo by sme to mali robiť my? Pre to isté, prečo sme my kedysi rozprávali našej sesternici

o účinnej bylinke. Chceli sme jej pomôcť, ochrániť ju pred starosťami a ťažkosťami, ktoré so sebou prinášajú detské choroby. Tie sú však stále ničím oproti tomu, čo so sebou prináša život bez Boha. Ten sa končí vo večnom zatratení, v samote, trápení, beznádeji, ktorá nikdy nekončí. Kto z nás praje bratovi či priateľovi taký koniec? Práve s cieľom pomôcť im a zachrániť ich pred večnou smrťou, no aj pred mnohými ťažkosťami už v tomto živote, máme dôvod hovoriť o lieku, ktorý sme sami spoznali – o evanjeliu a vzkriesenom Ježišovi Kristovi.

Prežívame obdobie po Veľkej noci a vstúpení Pána Ježiša Krista na nebo. Hoci od týchto sviatkov už prešlo zopár týždňov, stále nám znejú v ušiach slová Pána Ježiša prikazujúce ísť a zvestovať svetu evanjelium. Môžeme to robiť už len z toho dôvodu, že to On prikázal. No ak to niekomu nestačí, alebo ak je samotné prikázanie Pána Ježiša zdanlivo ťažké, pretože znie tak veľmi globálne a veľkolepo, postačí ak si osvojíme ten druhý dôvod – hovoriť o Ježišovi Kristovi kvôli záchrane tých, čo sú nám blízki, alebo čo sú okolo nás. Pavel to asi tiež vnímal takto. Veď pri vstúpení Pána Ježiša na nebesá osobne nebol, Jeho „misijný rozkaz“ osobne nepočul, no uveril evanjeliu a chcel zachrániť svet.

2. To samozrejme nebolo vždy ľahké. Pavel na svojich cestách podstúpil aj mnoho utrpenia. Niekedy to bolo zo strany jeho neprajníkov – Židov či pohanov, ktorí ho vyhánali z miest kam prišiel, takže musel neraz utekať, vyhýbať sa mestám či počínať si veľmi opatrne, no neraz to bolo aj zo strany samotných kresťanov. Tak to bolo aj v Korinte.

Pavel prišiel do Korintu a založil tam cirkevný zbor. Nebolo to však jednoduché. Korint bolo mesto mnohých nerestí, pohanských božstiev a rozkoší. Tí čo prijali evanjelium sa nedokázali hneď obrátiť o 180 stupňov a žiť kresťansky tak, ako si to predstavujeme my dnes. V Korinte preto vznikali mnohé konflikty, spory a dochádzalo aj k situáciám, ktoré neboli hodné kresťanského života. Pavel sa po svojom odchode z Korintu o nich dozvedal, preto im písal list. Ten, ktorý máme dnes v Biblii ako 1. list Korintským. Rieši tam mnoho veľmi vecných praktických problémov a neraz je na Korintských aj ostrý. Zrejme po tomto prvom liste nasledovali aj ďalšie, ba možno ešte ostrejšie, takže medzi Pavlom a Korintskými došlo až ku konfliktu. Pavel to však nedokázal nechať tak. Poslal do Korintu Títa, aby situáciu upokojil. Až keď sa podarilo dosiahnuť

zmier píše Pavel list, ktorý máme v Biblii ako 2. list Korintským a z ktorého sme aj dnes čítali.

Tento list je veľmi osobný. Pavel tu už nevytýka ani nepoučuje, ale skôr sa otvára pred svojimi bratmi, vyznáva sa im z mnohých ťažkostí a utrpenia a hovorí o súžení, čo podstúpil vo svete, no aj o tom, čo podstúpil kvôli nim. Píše, že bol a je utláčaný, tiesnený, prenasledovaný, zmietaný, vydávaný na smrť. Všetko toto sa deje kvôli nim. To kvôli nim apoštol všetko podstupuje, aby len oni mohli počuť evanjelium, bola pri nich rozhojňovaná milosť Božia, aby oni prežívali radosť i vďačnosť a napokon boli spasení.

Tieto ciele môžu motivovať aj nás v našom zvestovaní evanjelia. Aj my sa často stretáme s tým, že ho ľudia okolo nás nechcú počuť, alebo – ak sa aj tvária, že ho počúvajú – neprejavia oň hlbší záujem. My nie sme ani zďaleka tak utlácaní, tiesnení, prenasledovaní či zmietaní a predsa nám je často neprijemné hovoriť o Pánovi Ježišovi, ak ľudia nereagujú tak, ako by sme si priali. Naše utrpenie je pritom stále minimálne oproti tomu Pavlovmu.

Pavel však vyznáva, že mu to všetko stojí za to. Je ochotný to podstupovať pre ich záchranu. Buďme teda aj my

odhodlaní, hovorme o Pánovi Ježišovi Kristovi aj za cenu nejakého toho, zďaleka nie najväčšieho utrpenia, aby sme zachránili našich blízkych.

*Mgr. Štefan Kiss, tajomník GBÚ ECAV
pre misiu*

21. júl

5. nedeľa po Svätej Trojici

Text: 1Pt 3, 8 - 15

Exegetické poznámky:

Verš 8: Buďte jednej mysle- Peter hľadá jednotu a vyzýva k jednote v zbere.

Súcitní- buďte samaritánski, majte súcit s tými, ktorí sa nachádzajú v ťažkom položení: zdravotnom, rodinnom, hmotnom. Prejavte aj konkrétnu a účinnú pomoc.

Milovníci bratstva – budujte a buďte aktívnou súčasťou spoločenstva bratov a sestier. Nech vám vždy leží spoločenstvo na srdci, ako dôležitý pilier cirkvi. Sk 2,42

Milosrdní, pokorní – rybár Šimon, neskôr učeník Peter mal problém s pokorou, lebo bol výbušnej povahy a veľmi, veľmi impulzívny. Vo svojich listoch kladie dôraz na to, čomu sa naučil a čo môže prospieť budovaniu jednotlivca a zboru.

Verš 15: posvätenie- oddelenie od svetských márností je dôležité, pretože

čas vykúpenia, čas nášho života sa veľmi rýchlo naplňa. Dôležité je mať nádej v Kristu, ktorá je jedinou istotou v tomto svete. A túto nádej v Kristu máme aj šíriť, ako spôsob života, ako nádej ktorá nikdy nezahanbuje.

Naša nádej vždy úzko súvisí s vierou a tejto viere máme stále byť pripravení vydať počet, lebo je to naša zodpovednosť, pripravenosť a posvätnosť.

Návrh propozície:

Buďme pripravení vydať počet svojej viery, lebo je to,

1. naša zodpovednosť,
2. naša pripravenosť,
3. naša posvätnosť.

Myšlienky ku kázni:

V koncentračnom tábore v Buchenwalde bol v roku 1939 umučený farár Pavel Schneider. Gestapo mu dalo príkaz opustiť zbor a mal prestať kázať evanjelium. Keďže to farár Schneider odmietol, zatvorili ho. A skôr, ako sa začala 2. svetová vojna, bol umučený. Počas väzenia sa celý zbor raz za týždeň schádzal, aby sa modlil za svojho farára. Pri jeho pohrebe sa zbor zhromaždil naposledy. Pri truhle stála jeho manželka a 6 malých detí. Posledné sa narodilo,

keď už bol Schneider zatvorený. Truhla bola zapečatená, aby nik nemohol vidieť, ako ho gestapo umučilo.

O tomto farárovi jeho spoluväzeň povedal: Pavel Schneider bol na samotke, kde sa nedalo riadne, ani ležať, ani sedieť, ani stáť. Pri nástupe väzňov nám zakaždým pripomínal slovo Božie. Keď som sa blížil k ostatným drôtom, v ktorých bolo vysoké napätie, aby som ukončil svoj biedny život, farár z cely na mňa zavolať: „Ježiš povedal: Ja som svetlo sveta. Kto mňa nasleduje, nebude chodiť v tme, ale bude mať svetlo života.“ Počul som hlas farára Schneidera a zastavil som sa. Na tomto mieste úplnej beznádejnosti znel hlas nádeje a ten hlas ma zachránil.

Farár Schneider vydal svedectvo o nádeji, ktorá bola v ňom. To preto, že veril v Pána Ježiša, že Jeho posväcoval v svojom srdci. Kde je prítomný Ježiš Kristus, tam človeku vždy zostáva nádej, ktorá vždy odlišovala kresťanov od nekresťanov.

Je pravda, že nežijeme pred 2. svetovou vojnou, ale okolo nás je veľa apatie a beznádeje. Neraz tejto beznádeji podliehame aj my kresťania. Dáva nám beznádej nejakú silu? Pomáha nám v našom živote, ak vidíme ľudí, ktorí stále tvrdia, že už nič nemá význam a každá námaha je zbytočná?

Peter adresuje list takým ľuďom, akými sme neraz aj my. Alebo s akými sa celkom určite stretávame. Viera sa stratila a tak ľudia žili bez nádeje na lepší život v budúcnosti. Všetko bolo poznačené pochybnosťami a nedôverou. Ľudia si prestali dôverovať aj medzi sebou. Áno, ten život za veľa nestál, lebo bez viery nie je žiadna budúcnosť! Bez Nádeje nie je žiadne zajtra!

A potom sa objavili ľudia, pre ktorých bol Kristus životom. Znášali rôzne protivenstvá, dokázali nevinne trpieť. Verili, že Ježiš je ich zajtrajšok a budúcnosť pre ďalšie dni i vo večnom živote. O svojej viere a nádeji vydávali svedectvo slovom a aj životom.

Keď sa zo Saula stal Pavel, tak vždy vydával svedectvo o svojej viere a budúcnosti. Keď bol postavený pred kráľa Agripu tak presvedčivo, verne a pravdivo hovoril o svojej nádeji, že kráľ mu povedal na jeho svedectvo: Bezmála by si ma presvedčil a urobil zo mňa kresťana. Kráľa toto pravdivé svedectvo priviedlo k vážnemu zamysleniu nad svojim životom.

Naša zodpovednosť je, aby sme Krista posväcovali vo svojich srdciach! Ale nemôže to byť tak, že sme niekde v kúte so svojou vierou, so svojou nádejou.

My sa nemôžeme sebecky tešiť, že veríme a sme zachránení!

Náš text nás volá k zodpovednosti za ľudí okolo nás a to najmä za tých najbližších. To je pravé nasledovanie Krista, ak milujeme ľudí a myslíme na ich záchranu. Vydávame svedectvo svojim životom i správne voleným slovom, slovom evanjelia.

S tým súvisí aj naša pripravenosť vydávať svedectvo o našej nádeji.

Naša pripravenosť, naša pohotovosť je odrazom času, ktorý venujeme svojmu duchovnému životu, našej duchovnej príprave. Včera som sa rozprával s paraolympionikom, ktorý už má nomináciu na Paralympijské hry do Atén. Má všetky končatiny, ale je pripútaný na vozík. Súťaží v lukostrelbe a spomínal mi, že všetok čas venuje tréningu, množstvu sústredení, ktoré má ako reprezentant. Každý detail svojej činnosti musí precvičiť, aby sa mohol dostaviť výsledok. Povedal, že už teraz sa cíti preťažený a unavený a do olympiády zostávajú ešte 2 mesiace.

Aká dôsledná je tvoja pripravenosť? Koľko času jej denne venuješ? Vieš povedať, čo je tvojou nádejou? Vieš vydať počet zo svojej nádeje?

Každý kresťan potrebuje Božie slovo pre ochranu a pre svoj život. Božie slovo

má byť pre nás chlebom, pre začínajúcich kresťanov mliekom. Božie slovo má byť v zmysle Reformačnej zásady: Sola scriptúra- jedine písmo, Našou Norma-normans. Od Božieho slova sa odvíjajú naše normy, naše zvyky, naše zásady. Nerobme to inak. Božie slovo je základom našej pripravenosti, ako ho poznáme, ako denne z Neho žijeme, taká je aj naša pripravenosť.

Vieme, čo je posvätenie v našom evanjelickom chápaní. Je to oddelenie niečoho, alebo niekoho pre službu Bohu. Tu apoštol kladie na srdce, aby sme Pána Ježiša Krista posväcovali v srdciach. Teda naše srdce, centrum celého nášho vnútorného, citového života má byť oddelené pre službu Kristu. Pána máme posväcovať v celom svojom živote, ale začína to srdcom. Len tak prijmemo posvätenie, ktoré pre nás Kristus pripravil pred svätým Bohom. Naša posvätnosť má byť viditeľná na našom živote aj celkom prakticky. Teoreticky to veľa ľudí zvláda. Posvätnosť je jednou z podmienok vidieť Pána. Je to teda vážna úloha každého kresťana. Berieme vážne svoj život? Akým spôsobom posväcujeme svoj život? Literatúrou, filmom, svojim slovníkom aj tam, kde nás nikto nevidí?

Posvätnosť má byť aj v telesnej čistote, aj v tom, že nežijeme pred manželstvom, ako manželia. Medzi mladými kresťanmi je v Európe hnutie „láska dokáže čakať!“ Aj v tejto oblasti sa má prejavíť naša posvätnosť! Ak sa nebudú kresťania usilovať o posvätenie svojho života, tak svet to za nás robiť nebude.

A to je zmyslom nášho kresťanského života a nášho denného úsilia. Prosme o to spoločne, povzbudzujme sa v tom stále.

Mgr. Ján Jančo, zborový farár, CZ ECAV Kalná nad Hronom (DNS)

28. júl

6. nedeľa po Svätej Trojici

Text: R 6, 3 - 11

Exegetické poznámky:

A) Kapitoly 6,1-8,39 formujú celok myšlienok (literárny celok), ktorý sa zaoberá vzťahom kresťanov k hriechu. Toto je veľmi dôležitá otázka, pretože evanjelium je založené na nezaslúženej Božej milosti cez Krista (3,21-5,21) a preto – ako ovplyvňuje veriaceho hriech? Kapitola 6 je založená na dvoch predpokladaných otázkach – v. 1 a 15. Verš 1 súvisí s 5,20, kým v. 15 súvisí so 6,14. Prvá otázka súvisí s hriechom ako životným štýlom (prítomný čas), druhá s jednotlivými skutkami hriechu (čas aorist). Je tiež zrejmé, že v. 1-14 sa zaoberajú slobodou veriacich od nadvlády hriechu, kým v. 15-23 riešia slobodu veriacich slúžiť Bohu tak, ako predtým slúžili hriechu – úplne, kompletne a celým srdcom.

B) Posvätenie je oboje:

1. pozícia (prisúdená ako ospravedlnenie pri spasení, 3,21-5,21),
2. progresívne napredovanie do Kristovej podoby,
 - a. 6,1-8,39 vyjadruje túto pravdu teologicky,
 - b. 12,1-15,13 to vyjadruje prakticky.

C) Komentátori musia často rozdeliť predmet ospravedlnenia a posvätenia, aby pomohli pochopiť ich biblický význam. V skutočnosti sú to simultánne skutky milosti (1K 1,30; 6,11). Mechanizmus pre oboje je rovnaký – Božia milosť prejavovaná v Ježišom živote a smrti, ktorá je prijímaná vierou (Ef 2,8-9).

D) Táto kapitola vyučuje potenciálnu úplnú zrelosť (bezhriešnosť, 1J 3,6,9; 5,18) Božích detí v Kristovi. Kapitola 7 a 1J 1,8-2,1 ukazuje realitu neustálej hriešnosti veriacich. Veľa konfliktov, vyplývajúcich z Pavlovho pohľadu na odpustenie, súviselo s otázkou morálky. Židia chceli zbožný život zabezpečiť požiadavkou, aby sa noví obrátení prispôbili Mojžišovmu zákonu. Musíme priznať, že niektorí v minulosti aj v súčasnosti využívajú

Pavlov pohľad ako licenciou k tomu, aby mohli hrešiť (v. 1,15; 2Pt 3,15-16). Pavel veril, že zbožných nasledovníkov Krista vyprodukuje v kresťanovi prebývajúcí Duch a nie vonkajšie nariadenie. V skutočnosti je aj toto rozdielom medzi SZ (5M 27-28) a NZ (Jer 31,31-34; Ez 36,26-27).

E) Krst je jednoduchou fyzickou ilustráciou duchovnej reality ospravedlnenia/posvätenia. V Liste Rímskym sú zdôraznené obe doktríny posvätenia – tak pozíčné (ospravedlnenie), ako aj skúsenostné posvätenie (Kristova podoba). „Byť s Ním pochovaný“ (v. 4) je paralelné s „byť s Ním ukrižovaný“ (v. 6).

F) Kľúče k prekonaniu pokušenia a hriechu v kresťanskom živote sú:

1. Vedz, kto si v Kristovi. Vedz, čo pre teba urobil. Si slobodný od hriechu! Si mŕtvy hriechu!
2. Rátaj so svojou pozíciou v Kristovi vo svojich každodenných životných situáciách.
3. Nepatríme sebe! Musíme slúžiť/ poslúchať nášho Majstra. Slúžime/ Poslúchame z vďačnosti a lásky k Tomu, ktorý nás miloval!

4. Kresťanský život je nadprirodzený. Je, podobne ako spasenie, darom od Boha v Kristovi. On ho iniciuje a poskytuje silu. Musíme reagovať v pokání a viere – aj na začiatku, aj naďalej.
5. Nehraj sa s hriechom. Nazvi ho pravým menom. Odvráť sa od neho; uteč od neho. Nechod' na miesto pokušenia.
6. Hriech je závislosť, ktorá sa dá prelomiť, no trvá to nejaký čas a vyžaduje si to úsilie a rozhodnutie.

Verš 3-4: „boli sme pokrstení ... boli sme pochovaní“ Obidve frázy sú v indikatíve aoristu pasívneho. Táto gramatická forma zdôrazňovala dokončený skutok, uskutočnený vonkajším vplyvom; v tomto prípade Duchom. V tomto kontexte sú paralelné.

• „v Krista Ježiša“ Použitie eis (v) je paralelné s Veľkým poverením v Mt 28,19, kde sú noví veriaci krstení eis (v) meno Otca, Syna a Svätého Ducha. Táto predložka sa tiež používa na opis veriacich, ktorí sú pokrstení Duchom v telo Kristovo v 1K 12,13. Eis je v tomto kontexte zhodné s en (v Krista) vo v. 11, čo je Pavlov obľúbený spôsob predstavenia veriacich. Je to oblasť lokatívu. Veriaci žijú, hýbu sa a majú

svoje bytie v Kristovi. Tieto predložky vyjadrujú toto intímne zjednotenie, túto oblasť spoločenstva, tento vzťah viniča a ratolestí. Veriaci sa stotožňujú a spájajú s Kristom v Jeho smrti, vzkriesení, poslušnosti a službe Bohu v Jeho Kráľovstve!

• „v Jeho smrť ... sme s Ním boli pochovaní“ Krst ponorením ilustruje smrť a pohreb (v. 5 a Kol 2,12). Ježiš používal krst ako metaforu pre svoju vlastnú smrť (Mk 10,38-39; L 12,50). Dôraz tu nie je kladený na doktrínu krstu, ale na kresťanov nový, intímny vzťah ku Kristovej smrti a pohrebu. Veriaci sa identifikujú s Kristom, s Jeho charakterom, obeťou, poslaním. Hriech nemá nad veriacimi nijakú moc!

Verš 4: „s Ním boli pochovaní cez krst v smrť“ V tejto kapitole Pavel používa veľa zložených slov sun (s) – tak, ako je to charakteristické pre jeho spisy:

1. sun + thapto = spolu-pochovaný, v. 4; Kol 2,12; tiež pozn. vo v. 8
2. sun + phuo = spolu-zjednotený, v. 5
3. sun + stauroo = spolu-zasadený, v. 5
4. sun + stauroo = spolu-ukrižovaný, v. 6; Gal 2,20
5. sun + zao = spolu-existujúci, v. 8; 2Tim 2,11 (tiež spolu-zomrelý a spolu-vládnci)

• „aj my sme mohli kráčať v novote života“ Toto je aktívny aoristový subjunktív.

Očakávaným výsledkom spasenia je posvätenie. Keďže veriaci poznajú Božiu milosť cez Krista, ich životy musia byť odlišné. Spasenie nezískavame kvôli nášmu novému životu, no nový život je dôsledkom spasenia (v. 16,19; Ef 2,8-9,10; Jak 2,14-26). Nie je to buď/ alebo, viera alebo skutky, no ide tu o jasnú postupnosť poradia. NZ tvrdí, že keď sa hriešnici obrátia k Ježišovi v pokání a viere, sú hneď ospravedlnení a posvätení. Je to ich nová pozícia v Kristovi. Jeho spravodlivosť im bola pripísaná (R 4). Sú prehlásení za spravodlivých a svätých (Boží právny čin). No NZ tiež nabáda veriacich ku svätosti a posväteniu. Ide tu jednak o teologickú pozíciu, ktorá je založená na dokončenom diele Ježiša Krista, no zároveň aj o povolanie podobať sa Kristovi v postoji a činoch každodenného života. Tak ako je spasenie bezplatným darom a životným štýlom, ktorý nás stojí všetko, takisto je to aj s posvätením.

• „Kristus bol vzkriesený“ V tomto kontexte sú Otcovo prijatie a súhlas so slovami a činmi Syna vyjadrené v dvoch veľkých udalostiach:

1. Ježišovo vzkriesenie z mŕtvych,
2. Ježišovo nanebovstúpenie k Božej pravici.

Verš 5: “keď sme sa”, alebo v iných prekladoch “ak” - Toto je podmienková veta prvého stupňa, čo znamená, že z autorovho pohľadu alebo kvôli jeho literárnym zámerom sa to pokladá za pravdu. Pavel predpokladal, že jeho čitatelia boli veriaci.

„sme sa s Ním stali zjednotení“ Toto je perfektum aktívneho indikatívu, čo by sa dalo preložiť ako „boli sme spojení a aj naďalej sme spolu spájaní“ alebo „boli sme a naďalej sme spolu zasadení“. Táto pravda je teologicky obdobná so „zostávaním“ v J 15. Ak sa veriaci stotožnili s Ježišovou smrťou (G 2,19-20; Kol 2,20; 3,3-5), teologicky by mali byť stotožnení s Jeho vzkrieseným životom (v. 10). Tento obrazný aspekt krstu ako smrti mal ukázať, že

- 1) sme zomreli starému životu, Starej zmluve,
- 2) sme živí Duchu, Novej zmluve.

Kresťanský krst nie je preto ten istý ako krst Jána Krstiteľa, ktorý bol posledným SZ prorokom. Krst bol v prvej cirkvi príležitosťou pre nového veriaceho, verejne vyznať svoju vieru. Najstaršia formula krstu, ktorú mal

krstenec opakovať, bola: „verím, že Ježiš je Pán“ (R 10,9-13). Toto verejné vyhlásenie bolo formálnym činom, vyjadrujúcim obradne to, čo sa už predtým odohralo v rámci osobnej skúsenosti jednotlivca. Krst nebol mechanizmom odpustenia, spasenia alebo príchodu Ducha, ale príležitosťou pre verejné vyznanie alebo doznanie (Sk 2,38). No je tiež pravdou, že to nebol voliteľný čin. Ježiš to prikázal (Mt 28,19-20) a doložil príkladom (Mt 3; Mk 1; 1 Tes 3).

Verš 6: Toto je indikatív aoristu pasívneho, čo znamená, že „naše staré ja bolo raz a navždy ukrižované Duchom“. Táto pravda je kľúčová pre víťazný kresťanský život. Veriaci si musia uvedomiť svoj nový vzťah k hriechu (G 2,20; 6,14). Staré padlé ja ľudstva (Adamova prirodzenosť) zomrelo s Kristom (v. 7; Ef 4,22 a Kol 3,9).

Ako veriaci sa teraz môžeme rozhodovať v prospech alebo proti hriechu – tak, ako to mal na začiatku Adam. Pavel používa slovo „telo“ (soma) s niekoľkými frázami v genitíve:

1. telo hriechu, R 6,6,
2. telo tejto smrti, R 7,24,
3. telo mäsa, Kol 2,11.

Pavel hovorí o fyzickom živote tohto veku hriechu a vzbury. Ježišove nové vzkriesené telo je telom nového veku spravodlivosti (2K 5,17). Fyzickosť nie je problémom (grécka filozofia); problémom je hriech a vzbura. Telo nie je zlé. Kresťanstvo potvrdzuje vieru vo fyzické telo vo večnosti (1K 15), no napriek tomu je fyzické telo bojiskom pokušenia, hriechu a svojho ja.

Toto je aoristový pasívny subjunktív. Výraz „odstránené“ znamenal „urobené nefunkčným“, „urobené bezmocným“ alebo „urobené neproduktívnym“, nie „zničeným“. Toto bolo Pavlove oblúbené slovo, ktoré použil viac ako 25krát. Pozri Zvláštna téma v 3,3. Naše fyzické telo je morálne neutrálne, no je tiež bojiskom neustáleho duchovného konfliktu (v. 12-13; 5,12-21; 12,1-2).

Verš 7: Toto je participium aoristu aktívneho a perfektum pasívneho indikatívu s významom „ten, kto zomrel, bol a neustále je slobodný od hriechu“. Keďže veriaci sú novým stvorením v Kristovi, boli a naďalej sú oslobodzovaní z otroctva hriechu a seba, ktoré zdedili pádom Adama (7,1-6). Grécky výraz, ktorý je tu preložený ako „oslobodený“, je výrazom, ktorý je na iných miestach v úvodných kapitolách

prekladaný ako „ospravedlnený“ (ASV). V tomto kontexte dáva oveľa väčší zmysel preklad „oslobodený“ (podobne ako to je použité v Sk 13,38). Pamätajte, že význam slov určuje kontext, nie slovník alebo vopred určená technická definícia. Slová majú význam len vo vetách a vety len v odstavcoch.

Verš 8: „ak“ Toto je podmienková veta prvého stupňa, čo znamená, že z autorovho pohľadu alebo kvôli jeho literárnym zámerom sa to pokladá za pravdu. Krst veriaceho je vizuálnym príkladom jeho smrti s Kristom. Tento koncept si vyžaduje orientáciu na „tu a teraz“ (1J 1,7), nie zameranie na budúcnosť. Verš 5 hovorí o tom, že máme podiel na Kristovej smrti, kým verš 8 hovorí o tom, že máme podiel na Jeho živote. Toto je rovnaké napätie, ktoré sa nachádza aj v biblickom koncepte Božieho kráľovstva. Je to aj „tu a teraz“ a napriek tomu je to aj „budúcnosť“. Milosť zadarmo musí produkovať sebaovládanie, nie záruky do budúcnosti.

Verš 9: Toto je participium aoristu pasívneho (pozri 6,4; indikatív aoristu pasívneho). NZ potvrdzuje, že pri Ježišomom vzkriesení boli aktívne všetky

tri osoby Trojice: (1) Duch (R 8,11); (2) Syn (J 2,19-22; 10,17-18) a najčastejšie (3) Otec (Sk 2,24.32; 3,15.26; 4,10; 5,30; 10,40; 13,30.33.34.37; 17,31; R 6,4.9). Otcove činy boli potvrdením Jeho prijatia Ježišovho života, smrti a učenia. Toto bol hlavný aspekt prvého kázania apoštolov. Smrť už viac nepanuje nad Ním. Sloveso kurieuo je z výrazu kurios, čo znamená „vlastník“, „majster“, „manžel“ alebo „pán“. Ježiš je teraz pán nad smrťou (Zj 1,18). Ježiš je prvý, ktorý zlomil moc smrti (1K 15)!

Verš 10: „lebo smrťou, ktorou zomrel, zomrel hriechu“ Ježiš žil v hriešnom svete a hoci nikdy nezhršil, hriešny svet Ho ukrižoval (Žd 10,10). Ježišova zástupná smrť pre ľudstvo zrušila požiadavky zákona a dôsledky zákona nad ľudstvom (G 3,13; Kol 2,13-14). „raz a navždy“ Pavel v tomto kontexte zdôrazňuje Ježišovo ukrižovanie. Jeho jednorazová smrť za hriech ovplyvnila smrť Jeho nasledovníkov hriechu. List Židom tiež zdôrazňuje konečnú platnosť Ježišovej raz podstupenej obetnej smrti. Táto raz uskutočnená záchrana a odpustenie sú dokončené navždy („raz“ /ephapax/ 7,27; 9,12; 10,10 a „raz a navždy“ /hapax/ 6,4; 9,7.26.27..28; 10,2; 12,26.27). Je to opakujúce sa potvrdenie dokončenej

obete. „no život, ktorým žije, žije Bohu“ Dva aoristové časy vo v. 10a sú v protiklade k prítomným aktívnym indikatívom vo v. 10b. Veriaci zomreli s Kristom; veriaci žijú Bohu cez Krista. Cieľom evanjelia nie je len odpustenie (ospravedlnenie), ale aj služba Bohu (posvätenie). Veriaci sú spasení, aby slúžili.

Verš 11: „predsa seba pokladajte za mŕtvych pre hriech“ Toto je prítomný mediálny imperatív. Je to neustály, skoro až notorický príkaz pre veriacich. Kresťanské poznanie Kristovej práce v ich prospech je pre každodenný život kľúčové. Výraz „pokladať“ (pozri 4,4.9) bol účtovníckym výrazom, ktorý znamenal „obozretne to pripočítat“ a potom na základe tohto poznania konať. Verše 1-11 uznávali pozíciu človeka v Kristovi (pozičné posvätenie), kým v. 12-13 zdôrazňovali chodenie v Ňom.

Návrh propozície:

V Pánovi Ježišovi sa nám ponúka večný život,

1. v Jeho meno sme boli pokrstení,
2. Ním sme ospravedlnení a prijatí,
3. s Ním a v Ňom budeme žiť tu i na večnosti.

Príbeh:

My, farári často chodievame do nemocníc a ústavov. Mnohokrát tam kráčame s bôlom v duši, keď pripravujeme v rozhovore našich blízkych na večnosť. Snažíme sa povzbudiť iných a ak sa odovzdáme do Božích rúk, nakoniec sme povzbudení aj my sami. Pred mesiacom som pochovala 63-ročného muža, ktorý bol horlivý cirkevník. Veselý, priamy muž, ktorý viedol deti aj vnúčatá k Pánu Bohu. Pred 14 mesiacmi dostal zákernú rakovinu (pečeň, pankreas a žalúdok - prognóza lekárov max. 3-6 mesiacov). Zbor sa spojil každý večer o 20h k modlitbám, za neho i ostatných chorých. Bol to požehnaný čas, kedy sa preverovala viera i dôvera, či túžba žiť život s naším Pánom. Posledná návšteva v nemocnici bola iná. Choroba ho zmenila. Priamou úmerou ako sa telo strácalo, rástla viera a túžba žiť. Žiť s Bohom. Nezabudnem na jeho šťastný úsmev na tvári, žiariace oči a slová: Janka, ja sa už tak náramne teším domov! K Bohu...

*Mgr. Jana Horňáková, námestná farárka,
CZ ECAV Komárno (DNS)*

4. august

7. nedeľa po Svätej Trojici

Text: 1Pt 2, 5 - 10

Exegetické poznámky:

Grécke slovo octodomein (budovať, stavať) sa môže použiť vo význame budujte alebo budujete. Je to Boží príkaz, aby sme sa duchovne budovali, ale aj konštatovanie, že sa duchovne budujeme ako kresťania živej viery. Aby naša tehlička, my sami sme boli úžasnou, krásnou časťou kresťanskej cirkvi, tela Pána Ježiša Krista, toho, ktorý je základným, uholným kameňom, ktorý drží celú kresťanskú cirkev pospolu. Cirkev nie je ľudskou inštitúciou, aj keď ju mnohí tak vidia, ale je živým organizmom. Jej hlavou je naveky živý Pán Ježiš Kristus. Mnohými bol odmietnutý, opovrhnutý. Svojmu Otcovi je však vyvolený a vzácny (1Pt 2,4). Živo veriaci kresťania sú svätým Božím kňazstvom (1Pt 2,5). Kňazi v starozmluvnej dobe prinášali opakovane obeť za hriechy. Pán Ježiš priniesol dokonalú obeť, ktorú netreba

opakovať (Žid 10,12-14). My máme prinášať duchovné obeť:

- a) vydanie tela ako živej obeť Bohu, odovzdať sa službe Bohu (R 12,1),
- b) obeť chvály – ovocie vyznávajúcich úst (Žid 13,15),
- c) obeť majetku (Žid 13,16),
- d) obeť služby (R 15,16).

Naše obeť majú byť Pánu Bohu príjemné. Je to vtedy, ak sú konané z úprimného srdca, skrze vieru v Pána Ježiša Krista. Kto verí v Neho, nebude zahanbený. Pánom Ježišom sa môžeme vždy chváliť, byť na Neho hrdí. Tí, ktorí Ho neprijali či zavrhlí, sú prirovnaní k staviteľom, ktorí nespoznali najvynikajúcejší uholný kameň. Urážajú sa na ňom, súc neposlušní Božiemu slovu (1Pt 2,8).

Ako živo veriaci kresťania sme vyvoleným rodom, t. j. patríme k Božej rodine (J 1,12) z Jeho vyvolenia. Sme kráľovským kňazstvom Boha Kráľa, Jemu oddeleným (svätým) národom. Sme ľuďom, ktorý Mu patrí, ktorý je Jeho vlastníctvom. Našou úlohou je zvestovať skutky živého Boha. Všetko to, čo Pán Boh koná, nemá žiadnej pohany ani nečistoty. Z tmy hriechu sme boli Ním povolani do Jeho predivného svetla pravdy, spravodlivosti, dobroty, lásky... Do svetla, ktoré všetko odhalí,

všetko vidí, nič nie je skryté Jeho svätým očiam. Pán Boh nekajúcim Židom povedal: „...vy nie ste môj ľud...“ (Oz 1,9). Kým sme neverili v Pána Ježiša Krista, nepatрили sme do Božieho ľudu, ale k diablovým otrokom. Boli sme mimo spasiteľnej Božej milosti. Vierou sme došli zmilovania.

Návrh propozície:

Pán Ježiš Kristus je duchovný uholný kameň – základ, ten najdôležitejší,

1. duchovne živým kresťanom je ich chválou, radosťou a svedectvom,
2. neveriacim, duchovne mŕtvym ľuďom je na pohoršenie a prekážkou ich života v hriechu.

Myšlienky ku kázni:

Pán Ježiš Kristus je chválou, radosťou a svedectvom všetkým duchovne živým kresťanom, tým, ktorí Ho milujú. Platilo to aj o pánovi biskupovi Uhorskaiovi. Ani ťažké väzenie nezlomilo jeho vieru a vernosť Pánovi Ježišovi. Bol jeho každodennou oporou, potešením a povzbudením. Ako je to s nami? Je Pán Ježiš našou chválou? Rozmyšľajme, prečo by mal byť. Poznáme Ho?

Istý starček cestoval vo vlaku v jednom kupé s mladým mužom. Mladík rozprával o rôznych slávnych

ľuďoch a zakaždým sa spýtal starčka: „Poznáte ho?“ Starček ich však nepoznal. Nakoniec sa ho mladík spýtal: „A koho teda poznáte?“ Starček odpovedal: „Ja poznám môjho Spasiteľa.“ A mohol rozprávať, čo pre neho osobne Pán Ježiš znamená. Skutočne, ani tá najslávnejšia osobnosť nedá pokoj do srdca, ani zmysel životu. Pán Ježiš je ten najdôležitejší, koho máme poznať, vlastne poznávať celý život. Čím viac Ho budeme poznávať, tým viac Ho budeme chváliť. Bude našou radosťou. V Judskej púšti som videl malý potôčik a okolo neho bola zeleň – život. Na púšti tohto sveta je nám zdrojom života a radosti náš Pán, pokiaľ Ho poslúchame. Ak padneme, oklame nás hriech, narúša sa naše spoločenstvo s Pánom Ježišom Kristom. Keď sa však v pokání vrátíme k Nemu, znovu nám vráti pokoj a radosť a budeme môcť byť Jeho svedkami v rodine, v práci či v škole, všade tam, kde nás náš Pán postaví. Budeme túžiť po spoločenstve s bratmi a sestrami a nebude to pre nás len náboženská povinnosť, lebo On zaslúbil, že bude uprostred. Poznávajme Pána Ježiša a bude nám stále vzácnejší, vždy jasnejšie uvidíme Jeho lásku k nám, vernosť, dokonalú múdrosť a prevelkú milosť.

Bude pevným základom nášho života i nášho zboru.

Peter vo svojom liste píše ešte o druhej skupine ľudí. O neveriacich, ktorí zavrhli Pána Ježiša Krista. Prirovnáva ich ku staviteľom, ktorý zavrhli práve ten kameň, ktorý sa stal hlavným, uhelným. Títo odborníci ho nespoznali. Taká bola vtedy situácia vodcov izraelského národa. Nespoznali Mesiáša. Mali o ňom svoju vlastnú predstavu. Mal to byť národný hrdina. Ale prišiel niekto, kto ich vyzýval: „Čiňte pokánie...“ Také slová sa samo-spravodlivým ľuďom nepáčia. A stretával sa s ľuďmi, ktorými oni opovrhovali. Napätie rástlo, až sa pevne rozhodli, že sa tohto „proroka“ zbavia. Zavádzal im, prekážal, pohoršovali sa na ňom. Boli to najmä veľkňazi, farizeji, sadukaji. Mohlo by sa zdať, že nás sa to netýka. Ale skutočne?

V istom zbore sa ľudia modlili za duchovné prebudenie. Jedného dňa prišli k nim na služby Božie hippies. Svojím výzorom nezapadali do tohto zhromaždenia. Ale ich srdcia túžili po Bohu a v tomto zbore sa obrátili k Pánovi Ježišovi Kristovi. Ľudia ich však nevedeli prijať. Ale On ich prijal. Pán Ježiš prišiel hľadať a spasiť, čo bolo zahynulo. Apoštol Pavel nás vyzýva: „Tak zmýšľajte

medzi sebou ako aj Ježiš Kristus.“(F 2,5) On chce, aby všetci boli spasení a prišli k poznaniu pravdy. Kiežby našou prvoradou túžbou bola záchrana – spasenie našich blížnych.

Na Pánovi Ježišovi sa pohoršujú aj tí, ktorým sa cesta za Ním zdá priúzká. Zdá sa im, že má príliš prísne požiadavky na čistotu života. A tak sa snažia všelijako prispôbiť Jeho učenie a ospravedlniť si svoje hriechy. Takéto zmýšľanie je príčinou duchovného úpadku mnohých ľudí, ale aj celých zborov a cirkví.

Vďaka Bohu za Jeho prevelkú milosť, že i ľudia „farizejského“ zmýšľania i nepriatelia, môžu byť zachránení, keď prídu k živej viere v Pána Ježiša tak, ako apoštol Pavel a aj mnohí v dnešnej dobe. U Boha je všetko možné (Mk 10,27). Našou úlohou je modliť sa a svedčiť životom i slovom.

*Mgr. Lubomír Trnavský, námestný farár,
CZ ECAV Jur nad Hronom (DNS)*

11. august

8. nedeľa po Svätej Trojici

Text: R 8, 12 – 17

Exegetické poznámky:

Verš 12: Po nadviazaní na predchádzajúce verše („tak teda“) prechádza Pavel na napomenutia. Preto po konštatovaní: telo je mŕtve (v. 10) môže Pavel povedať: mŕtvite telo. To znamená, že principiálne víťazstvo Ducha musí byť aj prakticky uplatnené a veriacich nemá spájať nič s telom hriechu.

Verš 13: Každé „podľa tela“ má za následok smrť. Ak by veriaci chceli žiť podľa tela, nemohlo by sa pri nich uplatniť oné obživenie, ktoré apoštol uviedol ako dôsledok závdavku Ducha Božieho v nás a museli by umrieť bez nádeje na vzkriesenie. Umŕtvenie skutkov tela duchom je možné, lebo Pavel verí, že v kresťanovi pôsobí Duch Boží so svojou silou a tak „skutky tela“ nemusia byť jediným určovateľom človeka. Takto dochádza k pravej slobode

kresťana. Keď vie konať, čo chce Boh. To je sloboda kresťana, že smie a môže konať podľa Božej vôle.

Verš 14: Potieranie skutkov tela Duchom nie je z moci kresťana, ale je to dielo samého Boha v nás. Nie všetci sú synmi Božími, ale len tí, ktorí sú vedení Duchom Božím. Označenie „synovia Boží“ je napomenutím. Pavel tu užíva pre ľudí meno, ktoré patrí Ježišovi Kristovi. On je jediným Synom Božím. Ale tí, ktorí Ho prijali, sú tiež synmi Božími.

Verš 15: Duch, ktorého sme v Kristu prijali, nie je duchom otroctva. Synovstvo Božie nie je nič, čo by bolo v samom človeku, alebo čo by si človek vydobyl, k čomu by sa dopracoval, ale je to Božie dielo pri človeku. Z tohto diela má človek radosť.

Verš 16: Nielen navonok v modlitbe sa osvedčuje Duch Boží, ako duch synovstva v nás, ale aj vo vnútornom hlase nám dáva uistenie, že sme dieťkami Božími.

Verš 17: Boh robí svojich dedičmi. Prvým a jedinečným dedičom Božím je Ježiš Kristus. On dostáva celú slávu, všetku moc, všetku lásku, všetky

hodnoty. Spojenie veriacich s Kristom nie je ilúziou ale skutočnosťou, ktorá znamená, že čoho sa dostalo Kristovi, dostane sa aj veriacim, lebo sú spoludedičia.

Návrh propozície:

Sme Božími deťmi, preto,

1. nežime telu,
2. ďakujeme za to vyvolenie.

Myšlienky ku kázni:

Podstata našej bytosti Božích synov a dcér je ukrytá v tele. Musíme jesť, piť, ísť na WC, spať, športovať, pracovať atď. Sme povinní žiť aj telu, lebo musíme dbať o to, aby sme nášmu telu dávali, čo potrebuje.

Ale apoštol Pavel nás oprávnene upozorňuje, aby sme umŕtvovali skutky tela, čím myslel na to, aby sme vo svojich myšlienkach, slovách a skutkoch umŕtvovali, ničili to, čo je v rozpore so svätou Božou vôľou a čo deformuje náš každodenný život, naše vzťahy s príbuznými, priateľmi, susedmi a inými, s ktorými sa stretávame.

Každý z nás mal alebo ešte má otca. Mój otec bol tiež kňazom, žiaľ, odišiel DOMOV po ťažkej chorobe ešte predtým, než sa dožil 63 rokov. Ďakujem za nášho otca, hoci mal pochopiteľne

aj rôzne chyby. Podobne ako ich máme my, keď sme otcami, alebo i starými či prastarými otcami.

No apoštol Pavel nás upozorňuje, za čo máme byť predovšetkým vďační Pánu Bohu - že sme Božími synmi, Božími dcérami, Božími deťmi! Som vďačný Pánu Bohu, že som bol prvým dieťaťom z troch detí mojich rodičov, ktorí ma už čakajú DOMA, no najúžasnejšie je, že som i ja Božím dieťaťom! Nedokonalým, neposlušným, no Božím dieťaťom! I ja som Božím dieťaťom! Božím synom! A Ty, milá sestra, si Božou dcérou!

To je úžasné posolstvo apoštola Pavla v dnešnú 8. nedeľu po Svätej Trojici, ktorá má tému podľa Agendy našej cirkvi: „Výstraha pred zvodmi.“ Máme odolať rôznym pokušeniam, lebo sme Božími synmi, Božími dcérami, Božími dieťkami!

K tomu nás povzbudzujú aj myšlienky reformátora Dr. Martina Luthera: „Toto umŕtvovanie hriechov skrze Ducha Svätého sa deje tak, že človek spoznáva svoje hriechy a spomenie si na Božie slovo a vierou v odpustenie hriechov sa proti nim posilňuje. Kto pevnou vierou dôveruje, že je dieťaťom Božím, ten je vskutku dieťaťom Božím. Lebo to nikto nedokáže bez Ducha. Keď veríš, že len Kristus

môže zmazať tvoje hriechy, robíš dobre.
To je to svedectvo, ktoré dáva Duch Svätý nášmu srdcu. Tu počúvaš o sláve, cti a nádhre kresťana. Kto to môže dostatočne vychváliť a vysloviť? Veď to sa nedá ani vypovedať, ani pochopiť. Apoštol Pavel hovorí tu o nesmiernom milosrdenstve, že sme Kristovi bratia a spoludedičia.“

Z knihy aforizmov:

„Byť pokorný i hrdý v duchu viery znamená prežívať to, že pred Bohom som ničím, ale Boh je vo mne.“ Dag Hammarskeld

„Ludia sú ako zvony uliate z rozličných kovov. V každom z nich je aj vzácny kov.“ Rembrandt

„Duch, prinútený klaňať sa telu, hmote, prestáva byť duchom mysliacim.“

C. Flammaron

„Plnením vôle Božej dosiahneme najvyššie osobné blaho.“ L. N. Tolstoj

Použitá literatúra:

prof. ThDr. Karol Gábriš: List Rímskym, exegéza, Bratislava 1953

Viera v Krista, Zdroj milosti, slovo Božie na každý deň od Martina Luthera, Polárka 2017

*Mgr. Miloš Zaťko, zborový farár,
CZ ECAV Svätý Peter (DNS)*

18. august

9. nedeľa po Svätej Trojici

Text: 1K 10, 12-13

Exegetické poznámky:

10. Kapitola 1. listu apoštola Pavla do Korintu je súčasťou väčšieho celku (kapitoly 5-11). Pavel v ňom odpovedá na otázky, ktoré mu korintskí kresťania položili, alebo sa venuje problémom, ktoré v Korinte boli a o ktorých sa do počul.

Po otázke sexuálneho správania a súdov pred pohanmi (kapitola 6), manželstva (kapitola 7), pokrmov obetovaných modlám (kapitola 8) a obhajobe apoštolských práv (kapitola 9), prichádza na rad otázka eucharistie a liturgie. Túto otvára Pavel midrašovým výkladom Exodu, v ktorom na príklade neposlušných Izraelcov varuje pred modloslužbou a hýrením (v. 6 a 7), neviazaným sexuálnym životom (v. 8), či malomyselnosťou (v. 9 a 10). Pri každom poklesku Izraelcov je dodané, že boli potrestaní, čím je nám dnes ukázané, že ich konanie nebolo správne

a má nám byť odstrašujúcim príkladom a poučením (v. 11).

Verš 12: obraz o človeku, ktorý si myslí že stojí, hovorí o ľudskej namyslenosti a presvedčení, že koná dobre, hoci je jeho konanie v rozpore s Božím zákonom a Božou vôľou. Človek málokedy koná s vedomím, že koná zle. Aj smilník či modloslužobník je často presvedčený o tom, že koná dobre (myslí si, že stojí). Pavlovo „nech si dáva pozor“ je výzvou k neustálej konfrontácii svojho presvedčenia s Božím slovom, pretože jedine ono je zdrojom múdrosti a ukazovateľom Božej vôle. Kresťan nemôže svoje konanie podopierať len vlastnými myšlienkami a presvedčením. Tie sú často zvrátené a vykazujú odchýlku voči Božiemu slovu. Často sme svedkami toho, ako sa kresťania usilujú podoprieť svoje vlastné myšlienky Písmom, tvrdiac, že to či ono je myslené tak a onak. Hľadanie nových významov v jasných slovách Písma má často viesť len k tomu, aby sa ospravedlnilo hriechne ľudské konanie. No ak berieme slovo Božie vážne a bez úmyslu niečo k nemu pridať či niečo z neho ubrať (pred tým nás varuje aj sám Pán Ježiš (Mt 5, 18-20)), je Písmo sväté naozaj prameňom našej viery a pravidlom nášho života.

Pavel varuje pred pádom a toto napomenutie opäť znie kresťanom – tým, ktorí si myslia, že konajú dobre a navyše sa snažia svoje konanie obhajovať Písmom. Pád hrozí každému, kto sa spolieha na seba (Pr 28, 26) a preto nám majú znieť slová Pána Ježiša o pokore (Mt 11, 29; 1Pt 5,5).

Verš 13: Pavel však vie, že ľudské počínanie pramení z pokúšania. Človek sa následkom pokúšania dostáva tam, kam nechce. Robí čo možno predtým sám odsudzoval alebo kritizoval na iných, koná v rozpore s vlastnými predsavzatiami. Práve tak upadá aj do spomínaných hriechov tela ako sú modloslužba, neviazanosť či malomyselnosť, no aj mnohých iných. Cieľom však nie je to iba skonštatovať, ale ukázať na riešenie a tým je zasa len návrat k Bohu. Ten istý Boh, ktorý nenávidí a odsudzuje hriech, miluje hriešnika a pomáha mu oslobodiť sa od hriechu (Zj 3, 17-19).

9. nedeľa po Svätej Trojici má tému „Prezieravá múdrosť“. Chce nám ukázať, že múdry je ten, kto koná podľa Božej vôle, pretože ten nepadne. Ak človek pamätá aj na svoj možný pád a robí všetko preto, aby mu predišiel, je prezieravý. Prezieravá múdrosť je teda aj

v kontexte nášho dnešného textu opatrné a predvídavé konanie človeka, ktoré ho ochráni pred pádom. A oná ochrana nespočíva v dobrej stratégii života, ale v pokore pred Bohom a dôvere v Ježiša Krista.

Návrh propozície:

Buďme prezieravo múdri a vyhnime sa pádom,

1. pamätajúc na Božie slovo,
2. súc pokorní za príkladom Pána Ježiša Krista.

Myšlienky ku kázni:

Je leto a my prežívame čas dovoleníek. Každý sa snaží naplánovať si dovolenku čo najlepšie. Chceme si vybrať čo najlepšie miesto, čo najlepší a najkrajší, no aj cenovo dostupný hotel, chceme si naplánovať čo najviac návštev rôznych zaujímavých miest, alebo si len tak oddýchnuť na pre nás čo najlepšom mieste. Skrátka, pri výbere a plánovaní našej dovolenky sme mimoriadne opatrní. (Možno uviesť aj iné, prípadne konkrétne príklady zo zboru, na ktorých sa prejavuje naša opatrnosť, keď chceme dobre investovať, lacno nakúpiť, ušetriť či sa dobre oženiť/vydať)

Naša opatrnosť sa prejavuje v mnohých oblastiach života. Sme však

rovnako opatrní aj voči životu samému? Odborníci často poukazujú na to, že dokážeme neraz až priveľmi úzkostlivo dbať o svoje peniaze, postavenie či pohodlie, no už menej o svoje zdravie. Nesprávnou životosprávou, pasívnym životným štýlom či rôznymi neresfami ako je fajčenie alebo alkohol ohrozujeme svoje zdravie a skracujeme si život. Ako to, že nie sme voči vlastnému životu, ktorý máme predsa iba jeden, viac opatrní?

A ako to, že nie sme viac opatrní aj voči svojmu duchovnému životu? Ten je u väčšiny ľudí na úplne poslednom mieste ich záujmu. A priznajme si, aj u nás, kresťanov, často ustupuje do úzadia, keď nám do toho prídu iné záležitosti. Veď ak sme v nedeľu ráno priveľmi unavení, máme ísť na rodinnú oslavu alebo v čase biblickej hodiny ide v televízii napínavý film, sme ochotní práve svoj duchovný život obetovať v prospech niečoho iného, krátkodobého, ale príjemného.

Apoštol Pavel v 10. kapitole listu do Korintu píše o mnohých ľudských nerestiach. Píše o užívaní si jedla, neviazaného sexu, píše o modloslužbe a píše aj o malomyselnosti a nespokojnosti. Spomína na tieto vlastnosti u Izraelcov v čase odchodu

z Egypta a stavia ich do veľmi negatívneho svetla. Doslova hovorí, že sú nám výstrahou. Všetci totiž boli za svoje činy potrestaní smrťou. Žili si svoj pohodlný život v krátkozrakom „tu a teraz“ a mysleli si, že stoja pevne na svojich nohách a majú všetko v rukách. No padli a ich život sa skončil.

Práve pred pádom nás chce apoštol Pavel i dnešná nedeľa varovať. Chce nás naučiť hľadiť inak na svoj život a vyhnúť sa tak pádom, sklamaniam, zraneniam a večnej smrti. Chce nás naučiť múdrejšie žiť. Téma dnešnej nedele dokonca znie „prezierať múdrosť“, teda dnes nás Písmo sväté chce naučiť žiť prezieravo múdro. Aký je teda život prezieravo múdreho človeka?

1. V prvom rade je to život späť s Božím slovom. Z vyššie povedaného by sa mohlo zdať, že jesť, piť, upadnúť do malomyselnosti či byť nespokojný je v zásade zlé a ten, kto to robí, je automaticky odsúdený na smrť. Že treba všetky tieto veci raz a navždy zo života odstrániť a bude dobre. To je však len prvý dojem. Aj kresťan sa samozrejme potrebuje najesť či napiť, občas sa zabaviť, aj na neho niekedy príde smútok či malomyselnosť. Dôležité však je, či

sme vo svojom živote spojení s Pánom Bohom cez Jeho slovo.

Ten, kto má vzťah k Božiemu slovu a skrze neho aj k Pánu Bohu samému vie, že všetko čo má, má od Boha. Taký človek všetko užíva na slávu Božiu. Ak je, Pánovi je a Bohu ďakuje (R 14,6). Ak je smutný, u Pána hľadá potešenie (2Tes 2, 16-17) a vyhýba sa opilstvu, obžerstvu, podvodom, klamstvu, zločinnosti a rôznym iným extrémom, ktoré aj Písmo veľmi rázne odsudzuje (Ef 5,5; Kol 3,5-6; 1Tim 1,9-10).

Život s Pánom Bohom však nie je iba o miere jedla či zábavy. Pán Boh nás cez svoje slovo usmerňuje aj v našom každodennom konaní. Učí nás dávať prednosť láske pred nenávisťou, odpúšťaniu pred hnevom, štedrosti pred lakomstvom, prajnosti pred závisťou. To všetko veľmi prakticky zasahuje do našich vzťahov doma, na pracovisku či v cirkevnom zbore a pozitívne ich ovplyvňuje. Ak sa nechávame ovplyvňovať Božím slovom, začína sa náš život, naše uvažovanie a naše konanie pretvárať na obraz Boží. (Možno uviesť aj konkrétne príklady zo života, napr. zo života cirkevného zboru.)

Ba ide ešte ďalej. Pamätá aj na to, čo bude po našej smrti a učí nás pripravovať sa na odchod z tohto sveta, ukazujúc na

Pána Ježiša Krista ako na Záchrancu, jediná istotu v tej veľkej neistote časného života a smrti.

2. A potom je to život v pokore, ku ktorej nás automaticky privádza vnímanie Božieho slova a Božej vôle. Človek, ktorý vníma Božiu vôľu už nenastojí na tom, aby bolo všetko len podľa neho, ale chce, aby sa diala vôľa Božia. Človek už nevníma život a dianie okolo seba ako samozrejmosť, ale ako Boží dar. Svoje vlastné úspechy či výhry prijíma ako Božie požehnanie. A to je začiatok na ceste pokory, pretože pokora je práve to, keď človek povie: Nie ja, ale ty, Bože, si úžasný, múdry a skvelý. Aj tu je nám príkladom Pán Ježiš Kristus, ktorý aj vo chvíli smrteľnej úzkosti túžil po naplnení Božej vôle (L 22,42) a stáva sa učiteľom pokory (Mt 11,29).

Problém mnohých ľudí v minulosti aj dnes je v tom, že sú si príliš istí sami sebou. Radi sa spoliehajú len na seba a ak sa im čosi podarí, pripisujú to svojej múdrosti, šikovnosti, rozumu či zmyslom. Práve o takých Pavel píše, že si myslia, že pevne stoja. Podobne o takýchto píše Ján v Zj 3,17. Pravda je však iná a človek, mysliaci si, že je bohatý, nevie, že je biedny, chudobný, slepý a nahý. Život mu však často postaví

pred nohy prekážku, o ktorú sa potkne a spadne.

Život v pokore, získanej cez prijímanie Božieho slova a Božej vôle je práve životom, kedy človek vie, že je biedny, slepý aj nahý a vie aj to, že bohatstvo, zrak či odev, ktorým práve disponuje, má od Pána. To je ten správny postoj, ktorý máme zaujať voči všetkému, čo tu máme, dosahujeme a získavame. Všetko je dar, všetko je výsledkom Božieho požehnania.

A že niekedy aj na nás príde chvíľa, kedy podľahneme pokušeniu myslieť si o sebe niečo viac? Áno, aj o tom Pavel vie. Veď pokúšanie na nás dolieha každý deň a človek mu len ťažko uniká. No aj vtedy je riešenie iba jedno: utiekať sa k Pánovi a prosiť Ho o záchranu. Tak ako Pavel poukazuje na Boha, že On spôsobí vyslobodenie, vyzýva aj Pán Ježiš, aby ten, kto je biedny, slepý a nahý prišiel k Nemu a nie vo svete, nie vo svojich schopnostiach, ale u Neho samého hľadal bohatstvo, odev i zdravie (Zj 3,18).

Múdro teda žije ten, kto vie, že prišiel na svet nahý, bezbranný a hlúpy a rovnako tento svet aj opustí. Ten, kto vie, že všetko, čo na ceste života získal, dostal od Boha. Je prezieravý ak to vyznáva, Pánovi ďakuje a do Jeho rúk všetky svoje plány

vkladá. Jedine v Bohu je istota, jedine On dáva vyslobodenie od hriechov aj od pokúšania, jedine ten, kto sa drží Jeho, nepadne.

*Mgr. Štefan Kiss, tajomník GBÚ ECAV
pre misiu*

25. august

10. nedeľa po Svätej Trojici

Text: R 2, 1 - 11

Exegetické poznámky:

- Pavel si týmto listom pripravuje cirkevný zbor v Ríme na svoj príchod.
- Chce predtým zmieriť roztržky a nedorozumenia medzi pohanokresťanmi a žido-kresťanmi, a priviesť ich k správne chápaniu evanjelia.
- Bojuje proti moralizmu a povyšovaniu sa v kresťanskom živote.
- Namiesto toho má ísť o odovzdávanie sa Bohu vo viere a o prinášanie ovocia viery.
- List bol napísaný okolo roku 58 v Korinte.

Verš 1: Pavel hovorí o ľuďoch, ktorí posudzujú a odsudzujú zlé konanie iných ľudí. Zvlášť Židia boli k tomu náchylní vo vedomí svojej vyvolenosti. Takéto odsudzovanie malo 2 následky: 1. znevažovanie inak zmýšľajúcich a 2. snaha odviezť pozornosť od vlastnej viny.

Ak posudzovanie znamená, že poznáme Božiu vôľu, je to dobré, ale v prvom rade pre nás. Božiu vôľu máme totiž aplikovať predovšetkým na seba. Pretože posudzovanie iných sa môže veľmi ľahko stať súdom nad sebou samým. (Podobenstvo o smietke a brvne Mt 7,3-5. Nátanovo slovo Dávidovi: Ty si ten muž! 2S 12,7.)

Verš 2: Boh sa riadi pravdou. Kto pravdu prekrúca, priťahuje na seba Boží hnev. Židia to v dejinách skúsili mnoho krát. Nepočuli sa.

Verše 3-4: Pavel kladie otázky, ktoré vedú k zhodnoteniu vlastného postoja. Božia dobrotivosť a zhovievavosť je ponukou času na pokánie. Kto tento čas nevyužije, pre toho niet záchranu.

Verš 5: Zatvrdilosť srdca vedie k Božiemu hnevu. V Židovstve už proroci oznamovali deň súdu, ako deň prejaveneho Božieho hnevu: Sof 1,15 a Mal 3,2. Boží hnev sa prejavuje už teraz (R 1,18), ale na konci vekov ho uvidia všetci. Vtedy sa ukáže, že trest i zhovievavosť boli z Božej strany vždy úsilím o záchranu všetkých ľudí.

Verš 6: Citát zo Ž 62,13 hodnotí Božie počínanie ako dokonalé. Každému bude dané to, čo mu patrí. „Skutky“ nie sú jednotlivé činy, ale celkové zamierenie a konanie človeka. Sú odrazom celkovej hodnoty človeka. Ich meradlom je viera.

Verše 7-8: Už zo samotného konania človeka je zjavné, akým smerom sa uberá. Podľa toho ho čaká spravodlivá odmena.

Verše 9-10: Pohrdnutie Božím povolaním sa nedá ukryť za vyvolenosť. Boh vo svojej slobode dáva slávu, česť a pokoj každému, kto si počína dobre – aj Židovi aj Grékovi. Spáso-dejinný postup: najprv Židovi potom Grékovi, je pritom zachovaný aj v udelení trestu, aj v udelení milosti.

Verš 11: Doklad o tom, že u Boha niet prijímania osôb. Tento výraz PROSÓPON LAMBANEIN z hebr. NÁSÁ PÁNÍM znamená vziať, prijať tvár niekoho – teda niekoho uprednostňovať, privilegovať – a vzťahoval sa na prax sudcov, ktorí nesmú byť predpojatí voči tým, ktorých súdia. Nepýtajú sa KTO je pred nimi, ale ČO majú pri ňom posúdiť. Boh nesúdi človeka podľa jeho masky, podľa toho, či patrí k určitej

privilegovanej skupine, alebo či koná určité záslužné skutky. Boh súdi človeka podľa jeho celkového zamierenia. Toto bola tvrdá skutočnosť pre Žida v jeho pýche, ale zachraňujúca skutočnosť pre všetkých, ktorí mali odvahu v pokání s hriechom sa rozísať.

Návrh propozície:

Božia dobrota vedie k pokániu (v.4),

1. preto nesúdme druhých,
2. ale skúmajme seba,
3. a dôverujme Božej spravodlivosti.

Myšlienky ku kázni:

10. nedeľa po Trojici je nedeľou pokánia.

Pavel píše kresťanom do Ríma.

Pozná ich situáciu, vie, že sú medzi nimi kresťania zo Židov i z pohanov a vie, že majú problémy prijímať sa navzájom...

Predstav si, že by Pavel písal dnes do Tvojho zboru. Aké sú v ňom problémy? Možno aj u vás sú sklony navzájom sa posudzovať – podľa čoho? Možno je medzi vami niekto nový, možno sa niekto správa „inak,“ možno niekto žije v smilstve, ďalší sa rozvádza, zase ďalší neprichádza na služby Božie... Ale Pavel hovorí: „v čom iného súdiš, odsudzuješ sám seba, lebo... robíš to isté.“ (v.1b) Takže otázka by mala znieť: Som ja lepší, ako on? Mám právo súdiť

ho? Lebo každý súd, ktorý vyrieknem nad iným - každý kameň hodený po ňom, padá zároveň aj na moju hlavu. „Kto je z vás bez hriechu, nech prvý hodí po nej kameňom.“ J 8,7 Pán Ježiš žene hriešnici odpúšťa, lebo ju miluje. „Ani ja ťa neodsudzujem,“ hovorí jej, „choď a odteraz viac nehreš.“ J 8,11 Je nedela pokánia. Chcem si teda uvedomiť v prvom rade moje pády a zlyhania. Chcem ten kameň namierený proti druhému prijať ja. A chcem ho prijať ako úder obvinenia za každodenné sklamanie, ktoré ako kresťan spôsobujem Bohu – môjmu nebeskému Otcovi. A tak to, či som lepší, nech posúdi Boh. A či je druhý horší ako ja, nech posúdi Boh. Nie ja. Odovzdávam Mu tento hriech, lebo viem, že On chce zachrániť všetkých. Aj toho druhého, rovnako ako mňa. Kristus neodsudzuje – On miluje. Kresťan robí to isté.

Druhá vec, ktorú z listu apoštola Pavla musíme prijať pre spoločenstvo nášho zboru je, že každý z nás je iný. Máme rôzne pozadie, prichádzame z iných rodín, iných podmienok – máme rôzne vzdelanie, charakter, rôzne prežívame svoju vieru a preto aj ovocie našej viery je rôzne. Viem to prijať? – Keď Pavel spomína „skutky,“ (v.6) nemenuje presné veci, ktoré musím robiť.

On myslí na moje celkové zamierenie – na môj celkový zjav, hodnoty, správanie, postoje... Nemôžem čakať od iných, že budú prinášať rovnaké ovocie ako ja. Pán Boh vo svojej kreativite dal rôznym ľuďom rôzne talenty. 1K 12 Preto mal by som skúmať namiesto iných radšej seba. Spod zbožnej masky totiž, môže vypadnúť ovocie, ktoré nesvedčí o zbožnom srdci. O čom svedčia moje skutky? Môj život? Moje vzťahy? Moje postoje? Žije v mojom srdci Kristus? Je nedela pokánia. Chcem teda preskúmať svoje srdce: Je naozaj Kristus na prvom mieste? Ak nie, tak kto, alebo čo? Žije vo mne Kristus alebo niečo iné? Aké ovocie vlastne prinášam? Pavel spomína na jednej strane tých, ktorí vytrvalosťou v dobrom skutku hľadajú slávu a česť a nesmrteľnosť – a na druhej strane tých, ktorí sú svárliví, neposlušní pravde a povolujú nepravosti. Ak pri sebe nachádzam to druhé, chcem to vyznať pred Pánom a prosiť, aby namiesto toho On prebýval v mojom srdci. Aby ma naplnil svojou dobrotivosťou a láskou, aby som už nežil ja, ale žil vo mne Kristus. G 2,20

Možno sa niektorí pýtajú: Je Boží súd realitou? Veď koľko je na svete bezbožnosti, falošnosti a pretvárdky, a nič sa nedeje? Nuž, deje. Židia sú

Božím vyvoleným národom. Zrenicou Jeho oka. Ale hriech je hriech a musí byť potrestaný bez ohľadu na to, kto sa ho dopustí. Židia boli vyvolení k tomu, aby sa na nich manifestovala Božia spravodlivosť v dejinách ľudstva. Sledujeme to od Adama a Evy, cez Mojžiša a prorokov, v udalosti pádu Jeruzalema, ktorý si pripomíname dnes, až po súčasnosť. (Slová z v. 5-6 by sme mohli vnímať priam ako prorocstvo zničenia mesta Jeruzalema – a verím, že podobné nešťastia sú dodnes Božím varovným prstom pre ľudstvo, ktoré vo svojej zatvrdilosti a nekajúcnosti zhromažďuje Boží hnev.) No Židia sú vyvolení aj k tomu, aby sa z nich uskutočnil aj Boží plán záchranu ľudstva, a to v smrti a vzkriesení Ježiša Krista. Pre Židov aj Grékov. Pohanov i kresťanov. Aj pre náš zbor. A Božia spravodlivosť je nakoniec v tom, že „Tak Boh miloval svet, že svojho jednorodeného Syna dal, aby nezahynul, ale večný život mal každý, kto verí v Neho.“ J 3,16 Kristus zomrel aj za nás – za teba i za mňa. Lebo nás miluje. Každého. Nechce, aby sme zahynuli vo svojich hriechoch. A tak Boh neuprednostňuje nikoho. Iba chce, aby v deň Jeho spravodlivého súdu všetci získali večný život. Je nedela pokánia. Chcem si teda uvedomiť realitu

Božieho súdu, ktorý je spravodlivý, a chcem si uvedomiť, že ma Božia dobrota aj dnes vedie k pokánaniu. (v. 4) Vyznávam teda, že nie som lepší, ako druhí. Že často v mojom srdci nežije Kristus, ale moje sebecko, pýcha a rôzne žiadosti. Ďakujem za Božiu dobrotivosť, trpezlivosť a zhovievavosť. Že ma napriek všetkému stále miluje. A prosím o vieru. Túžim po tom, aby ovocím mojej viery boli skutky, ktoré vo mne koná Kristus skrze Svätého Ducha. O to isté sa modlím aj pre iných, bez rozdielu.

Použitá literatúra:

Prof. Dr. Karol Gábriš: Úvod do Novej zmluvy, Bratislava, 1980.

Prof. Dr. Karol Gábriš: Spasenie z Božej milosti, Exegetická príprava na Rim 1-8, Bratislava, 1986.

*Mgr. Mária Popičová, seniorka
Dunajskonitrianskeho seniorátu ECAV,
zborová farárka CZ ECAV Nesvady*

1. september

11. nedeľa po Svätej Trojici

Text: R 1, 16 - 25

Exegetické poznámky:

Zvesť o Mesiášovi Ježišovi Kristovi vo svojich dôsledkoch bola výzvou pre autoritu cisára. Pavel si toto napätie jasne uvedomuje a keď píše do Ríma, svedčí, že je odhodlaný verejne a bez akéhokoľvek ostychu hlásať evanjelium o Ježišovi Kristovi.

Hlavným dôvodom je, že evanjelium Ježiša Krista je Božou mocou. Nestačí tvrdiť, že obsahuje Božiu moc, alebo je sprevádzané Božou mocou, evanjelium je Božou mocou. Pavel sa presviedčal pri svojej službe evanjelia, že je tu jeden Boh, ktorý sa ujíma vlády nad svetom cez ukrižovaného a vzkrieseného Ježiša Krista. Kristus má moc a táto moc je Božia (por. 1K2,4-5;1Tes 1,5)

Moc Božia prináša spásu. „Spása“ sa vo zvesti Pavlovej nevzťahovala len na existenciu zo smrti. Pavlove vnímanie spásy obsahuje jasné presvedčenie o tom, že smrť je porazeným nepriateľom. Jeho

chápanie spásy bolo úplné a definitívne a nie len predpokladané a zatiaľ neúčinné. Má dočinenia so záchranou z každého zla tohto života, ale aj so záchranou pred hrozbou smrti.

Evanjelium je na záchranu pre každého, kto verí. Pavel vysvetľuje význam kresťanskej viery v tretej kapitole. Na tomto mieste je rozhodujúce, že je to platná ponuka „najprv Židovi ale tiež Grékoví“. Predsa však platí absolútna rovnosť možností v Kristovi aj pre ostatné národy. Tak ako je viera veľkou témou listu Rímskym, rovnako je to rovnosť všetkých pod evanjeliom.

Čo to však znamená, keď po týchto otvorených slovách o moci na záchranu pre všetkých prichádza Pavlova zvesť o Božom hneve? Anglický teológ S.H. Dodd v tomto súvisle hovorí, že Pavel síce hovorí o Božom hneve, ale nehovorí, že sa Boh hnevá. Boh je láska, Boh je milujúcim Bohom, to je rozhodujúce poslanstvo evanjelia a vo zvesti apoštola Pavla ho nachádzame ako dominantné.

Boží hnev provokujeme, keď ľudia tvrdia, že nemajú ako poznať Boha. Pavel poukazuje na to, že tento svet svedčí o Božej existencii. Tertulian, veľký cirkevný otec, bol vedený presvedčením, že Boha možno vidieť v tomto svete.

„Nebolo to pero Mojžišovo, ktoré iniciovalo poznanie Stvoriteľa... veľká väčšina ľudstva, hoci nikdy nepočuli Mojžišovo meno a už vôbec nie o jeho knihe, nepozná Boha Mojžiša o nič menej“. „Príroda“, tak tvrdil, „je učiteľom, a duša je žiakom. Vari jeden kvet... jedna mušľa z hociktorého mora... jedno pierko vtáka a už vôbec nehovorím o pierku páva, môžu byť svedectvom o slabom tvorcovi? Keď ti ponúknem ružu, nebudeš môcť pohrdáť Stvoriteľom“

Pavel ide o krok ďalej. Čo urobil hriešnik? Namiesto toho, aby sa díval na Boha, díva sa na seba. Svoje myšlienky svoje špekulácie urobil posudzovacím kritériom o pravde a zákonom života namiesto Božej vôle. Hriešne bláznovstvo spočívalo v tom, že človek urobil pánom vecí seba. Výsledkom toho je modloslužba. Božia sláva nebola predmetom zvelebovania a úcty, ale človek uctieva ľudské a zvieracie obrazy.

Predstava, že sa Boh vzdáva človeka je hrozná. Predsa čítame: „Boh ich so žiadosťami ich srdc vydal nečistote.“ Pre tento stav existuje dôvod. Boh nás obdaril slobodnou vôľou a v konečnom dôsledku Boh do našej slobody nezasahuje. Čím viac človek žije v hriechu, tým ľahšie doň upadá, stáva sa jeho otrokom. Hriech je vždy

lžou, pretože hriech klame človeka, že ho urobí šťastným, keď bude pokračovať v hriešnej závislosti. Evanjelium Ježiša Krista je však napriek tomu mocou Božou na záchranu aj v takomto stave, aj v hroznom stave otroctva v hriechu, keď sa nám môže zdať, že Boh sa vzdal hriešnika.

Návrh propozície:

Evanjelium je Božia moc na záchranu,

1. zjavuje Božiu spravodlivosť,
2. stavia sa proti tomu, čo prekáža pravde,
3. dáva nám život z viery.

Myšlienky ku kázni:

Bolo to už dávno. Spomínam si na reportáž, pri ktorej sa mi dodnes zatajuje dych. Kozmická loď sa vracala na zem. Astronauti uzavretí v kuželovitej kabíne padali na padákoch do mora. Pozemský personál ich už čakal. Námorníctvo prišlo vystrojené gumovými člmi, aby sa ujali práce a otvorili kabínu. Nad nimi vtedy zastala vo vzduchu veľká helikoptéra. Otvorili sa dvere helikoptéry a z nich spustili povrazový rebrík. Prastarý nástroj, ktorý iste poznali už najstaršie národy sveta. Obyčajný povrazový rebrík poslužil v modernom veku v konečnej fáze náročného

technologického postupu k záchrane kozmonautov z vln mora.

Evanjelium je Božia moc na záchranu. Boží nástroj záchranu, ktorý dodnes slúži spoľahlivým spôsobom. Je veľmi starý, je však nenahraditeľný. Dokáže nás vytrhnúť z akejkoľvek závislosti, z akéhokoľvek otroctva. Nezáleží na tom, ako dlho trvá naša bieda. Evanjelium o záchrane v Pánovi Ježišovi Kristovi stále prejavuje svoju moc. Umožní novú existenciu v Kristovi, nový život, otvorenie novej cesty.

Čo to znamená v Božom svete? Ako to ovplyvní náš život?

1. Evanjelium zjavuje Božiu spravodlivosť. Boh sa takto rozhodol uplatniť svoju moc a zabezpečiť spravodlivosť. Ponuka Božej lásky je rozhodujúca. V Ježišovi Kristovi sa nám zjavuje ako milujúci otec. V Ježišovi Kristovi každému osobne ponúka záchranu. Nepraje si, aby sme boli spravodlivo potrestaní, podľa jasných a prísnych Božích kritérií. Ponúka nám svoju omilostujúcu spravodlivosť. Dôkazom novej cesty je nový život s Kristom a oslobodenie od hrozby smrti.

2. Evanjelium sa stavia proti tomu, čo prekáža pravde. „Hnev Boží z neba sa zjavuje proti každej bezbožnosti a nepravosti ľudí, ktorí nepravosťou prekazujú pravdu“. Bohu nie je ľahostajné naše správanie. Nepáči sa mu, keď využívame Boží dar slobody na to, aby sme si ublížili osobne alebo spoločensky. Bolí Ho, keď vidí, že deformujeme dobré Božie plány na zdravú spoločnosť a dobré vzťahy, rodinné prostredie, či cirkevné spoločenstvo. Na Božom stvorení svete, živej i neživej prírode môžeme vidieť Jeho múdrosť. Na každom kvietku. Boží stvorený svet svedčí o Ňom a stáva sa dobrým prostredím pre život v láske.

3. Evanjelium nám dáva život z viery. Aby sa Božie plány v našom živote darili. V obrane proti nesprávnym rozhodnutiam. Je mocou Božou pre život v láske a milosrdenstve. Mnohí ľudia okolo nás potrebujú vidieť, že Boh tu má svojich ľudí. Žime vierou, ktorá prináša ovocie lásky a budme ďalším svedectvom o moci evanjelia vo svete.

Použitá literatúra:

William Barclay. The Letter to the Romans. in The dayly study Bible. The

Saint Andrew Press. Edinburgh 1989.

ISBN 0 7152 0277 4

N. T. Wright. The Letter to the Romans. in The New Interpreter's Bible, Volume X. Abington Press. Nashville 2002. ISBN 0-687-27823-6

Prof. ThDr. Július Filo, Dr. H. c.

Začiatok školského roka

Text: Ž 1

Exegetické poznámky:

Vo všetkých zachovaných biblických rukopisoch tvorí 1. žalm úvod k žalmom. Je to o to pozoruhodnejšie, že v niektorých novozmluvných rukopisoch sa 2. žalm uvádza ako prvý. /Sk.13,33/. Sotva preto, že by 1. žalm nepoznali. Skôr v ňom videli len akési motto celej zbierky a preto za začiatok žalmov pokladali až žalm 2. Na základe toho nás to vedie k otázke, či 1. žalm nebol pôvodne kráľovským žalmom, ako napr. 15. žalm. V tom prípade tvoril skôr len úvod k 1. knihe žalmov /žalmy 1- 41/. V tomto žalme je velebený niekto, kto sa svojím životom odlišuje od ostatných, nižšie postavených, s ktorými žije. Výslovné sa hovorí o jedincovi a jeho jedinečnom vzťahu k Božiemu zákonu. Ak pochádza žalm z doby pred babylonským zajatím, vzťahoval sa najskôr na Hospodinovho pomazaného.

Verš 1: Slávnostné prehlásenie „blahoslavený muž“ - toto slovo sa

vyskytuje v SZ 45-krát, z toho v žalmoch 22-krát. Jeho jedinečnosť je zdôraznená trojakým príkladom toho, čo nerobí. Nekoná zlo a tým sa líši od ostatných, ktorých život je založený na svojvôli, hriechu a pýche. Tri pojmy: nechodí, nestojí a nesedí, vyjadrujú celý život, ktorým sa líši od bezbožných. Je to bezúhonný život podľa Božej vôle.

Verš 2: Naopak: jeho potešením je Hospodinov zákon. V ňom nachádza pravú múdrosť a stáva sa mu svetlom na ceste života. Preto nad ním rozjíma vo dne i v noci. Rozjímanie znamená doslovne polohlasné čítanie pre seba samého. Celou svojou bytosťou vnika do Hospodinovho zákona a v ňom nachádza náplň svojho života. Je v tom poukaz na toho, ktorý ako jediný dokázal naplniť zákon i prorokov. (Mt. 5,17) Otázkou je, akú podobu mal vtedy zákon. V dobe pred babylonským zajatím to nemohol byť celý zákon v dnešnom rozsahu, ba ani Mojžišove knihy - Tóra, pretože tie neboli uzavreté pred 5. storočím pred Kristom. Nezáleží však na rozsahu „Zákona“, dôležité je, že žalmista z neho počuje hovoriť Boha k sebe a že sa Jeho slovom dáva viesť.

Verš 3: Spravodlivý oddáva Bohu celý svoj život. Podobne ako strom čerpá silu v blízkosti „tečúcej vody“, tak on čerpá silu k životu zo spoločenstva s Bohom (Ž 92,13-15). Obraz stromu, rastúceho na brehu potoka je nutné chápať z palestínskych pomerov. Letnou páľavou bola všetka zeleň spálená. Len stromy, ktoré mali hlboko korene, nimi dosiahli až ku zdrojom vlhky. Zostávajú zelené a dokonca prinášajú ovocie. Takýto má byť život človeka, ktorý žije s Bohom. On mu dá vždy novú silu (Iz 40,31), aj keď ani jeho život nie je uchránený od rôznych skúšok života. Aj vtedy, či práve vtedy, vydá svedectvo o Božej moci práve ovocím, ktoré prinesie. Žalmista sa porovnáva so stromom, nie s ratoľstou (J 15). Žalm teda poukazuje na toho, ktorý sa označil za vínný kmeň a svojich učeníkov za ratoľsti.

Verš 4: Inak je to s bezbožníkmi. Môžeme na nich vzťahovať slová z Ježišovho podobenstva o neplodných ratoľstiach (J 15,2).

Verš 5: V žalme je i zmienka o súde, ktorý v SZ často vyjadrujú pojmy: humno, vejačka a plevy (Oz. 13,3). Nejde však o všednú záležitosť, ale o zásadný koniec starého a začiatok nového. Inak

povedané: je tu predobraz Božieho posledného súdu, ktorým sa skončí starý vek a všetko bude nové.

Verš 6: Pred každým človekom sa otvárajú dve cesty. Nikto sa nevyhne rozhodnutiu. Po ceste širokej a pohodlnej sa valia zástupy bezbožníkov, druhou cestou: úzkou a trnistou, kráča ten, o ktorom hovorí žalmista. Nie je to cesta pohodlná, ale je to cesta Hospodinova a preto vedie k životu. (J 14,6). Beda tým, ktorí ju opustia. Ich cesta končí záhubou.

Návrh propozície:

Aby sme sa stali šťastnými a spravodlivými ľuďmi,

1. milujme Božie slovo,
2. vyhýbajme sa hriechu.

Myšlienky ku kázni:

Prvý žalm je pomerne známy a patrí medzi najmenšie žalmy, lebo má iba 6 veršov. Napriek tomu je myšlienkovito veľmi bohatý. Autorstvo sa pripisuje kráľovi Dávidovi.

Väčšina ľudí túži po láske, šťastí a spokojnom živote. Bolo by zvláštne, keby to bolo inak. Pojmy láska, šťastie a spokojnosť však môžu mať v Písme svätom aj iný význam, než na aký sme zvyknutí.

Žalm začína: blahoslavený muž. Toto slovo sa dnes už nepoužíva, ale znamená tolko, ako šťastný a spokojný. Aký je to človek? Je zaujímavé, že najskôr sa dozvedáme, čo nemá robiť, a až potom, čo robiť má. Nechodiť podľa rady bezbožníkov. Chodiť rovná sa: presúvať sa z miesta na miesto. V hebrejčine znamená aj žiť. Teda žiť podľa istých pravidiel a ísť po správnej ceste, aby sme došli do správneho a vytúženého cieľa. Preto sa treba varovať bezbožníkov, svojvoľníkov - teda tých, ktorí si žijú ako chcú. A neplatí to len pre neveriacich, ktorí odmietajú Boha ako svoju autoritu života, ale aj tých, ktorí Ho poznajú, hovoria o sebe, že sú veriaci, ale odmietajú žiť podľa Jeho slova. Taký človek nehľadá vôľu Božiu, ale svoju.

Ďalším varovaním sú spojenia: na ceste hriešnikov nestojí, v kruhu posmievačov nesedí. Žalmista upozorňuje, že na ceste života sa môže človek zastaviť, dokonca si i sadnúť. No kto chce prísť do cieľa to urobiť nesmie, ale stále musí napredovať. Treba poukázať na stupňovanie výstrah.

Čo vedie ku šťastiu, je láska k Písmu. V zákone Hospodinovom má záľubu, o Jeho zákone rozjíma dňom i nocou. Dôležité však nie je len poznanie Písma svätého, ale aj život podľa neho. Mojžišov

nástupca dostal takýto príkaz: „Nech sa kniha zákona nevzdiali od tvojich úst, ale rozjímaj o nej vo dne i v noci, aby si sa snažil konať všetko, čo je v nej napísané, lebo vtedy sa zdari tvoja cesta a budeš mať úspech.“ (Joz 1,8)

Prečo ho máme čítať vo dne aj v noci? Iste sa nám stalo, že keď máme nejaký problém, nemôžeme spať. Rozmýšľame, ako sa z toho problému dostať. V takej situácii nám môže pomôcť a uľaviť Písmo. Pán Boh má pre nás veľa potešujúcich slov, ktoré nás dokážu nielen odbremeniť, ale aj pomôžu nájsť východisko. Preto si blahoslavený muž číta Božie slovo i v noci. Rozjíma nad ním, modlí sa k Bohu a predostiera Mu svoje myšlienky. I takto si pestuje vzťah s Bohom a bude blahoslavený. Ako hovorí 3. verš: „Bude ako strom zasadený pri vodných tokoch, čo načas dáva ovocie a jeho lístie nevädne, a všetko čo robí, sa vydará.

Tu je dôležitá myšlienka o vodných tokoch. V čase písania tohto žalmu, v Izraeli poznali jediná riadnu rieku a to Jordán. Inak mali tzv. zavlažovacie kanále, korytá, ktorými privádzali vodu. Voda v nich však bola nestála. Niekedy nebola žiadna, inokedy nastal až prívál, najmä v období dažďov. Aby sa stromu darilo a aby dobre rástol, musí

mať pravidelný a dostatočný prísun vody. Preto sa v Izraeli najlepšie darilo stromom, ktoré boli zasadené priamo pri vodnom toku. Aj nášmu duchovnému životu sa bude dariť vtedy, keď budeme mať stály a dostatočný prísun Božieho slova. V Biblii sú totiž vody veľmi často obrazom Božieho slova. Len tak naša viera nevyschne, ak budeme čerpať dostatok živín pre svoj duchovný život. Pri dostatku dobrej výživy získa naša viera mocné korene, z ktorých vyrastie pevný a silný strom. Nič ho tak ľahko nevyvráti, lebo jeho základom a koreňmi bude pevná dôvera k Bohu. Slabé základy majú bezbožníci, ktorí nechcú poznať Stvoriteľa: „Nie tak bezbožníci, ale sú ako plevy ktoré vietor rozviera.“

Žalmista používa obrazy z každodenného života Izraelcov. Keď sa vymlátilo obilie, aj zrna, aj plevy zostávali spolu na jednej kope. Až potom sa od seba oddeľovali od seba silným vetrom, alebo vejačkou- plevy vietor odvíal, zrno padlo na zem. Zrno je silné, preto odolá náporu. Aj veriaci človek posilňovaný Božou prítomnosťou má silu zdotlať prekážky života. Bezbožníci túto silu nemajú, preto ich čaká súd.

V 5. verši bezbožníci neobstoja na súde, ani hriešnici v zhromaždení spravodlivých. Nemyslí sa len na Boží

súd, ale aj na súdy ľudské. Je tu vyslovená domnienka, že nespravodlivosť, zlé skutky a zlo vždy vyjdú najavo.

V 6. verši zmienka o zhromaždení spravodlivých hovorí o tých, ktorí žijú spravodlivo. Takí milujú Božie slovo a prispievajú svojím spôsobom života k tomu, aby i celé spoločenstvo bolo spravodlivé.

Takže: čo urobí človeka šťastným? Čo z nás dokáže urobiť spravodlivých ľudí? Musíme sa chrániť hriechu, i zlých ľudí, ktorí by nás doň mohli zviest. Aby sme to dokázali, musíme čítať Božie slovo a posilňovať sa ním. Spolu s modlitbou a vzájomným spoločenstvom s ostatnými veriacimi si budovať dôverný vzťah s Bohom. Môžeme sa na Neho spoľahnúť nielen v tejto časnosti, ale On nás prevedie do cieľa nášho života, do večného života.

Mgr. Jaroslava Zaťková, námestná farárka, CZ ECAV Pribeta (DNS)

8. september

12. nedeľa po Svätej Trojici

Text: 1K 4, 1 - 5

Exegetické poznámky:

Pavel, ale aj iní apoštoli, boli v Korinte posudzovaní najmä z ľudského hľadiska. Pavel sa preto ohradzuje proti nesprávnemu posudzovaniu, ba ohradzuje sa proti akémukoľvek posudzovaniu, lebo súdiť človeku nenáleží. Súd patrí výslovne do kompetencie Pánovi. Dožaduje sa, že ak ho aj posudzujú, nech je spravodlivo posudzovaný, ako „sluha Kristov“ a správca Božích tajomstiev. Niekedy sa Pavel sám označuje ako *δούλος Χριστού* (R 1,1 – otrok, vlastníctvo, majetok Kristov) inokedy *διάκονοι Χριστού* (2 K 11,23 – ktorý mal vykonať určité poverenie pre Krista).

Verš 1: Pavel si vyvolil výraz *ὑπηρέτας Χριστοῦ* (len na tomto mieste sa vyskytuje tento výraz u Pavla – vyjadruje vzťah ku Kristovi). Toto označenie je určené pre podradnejších sluhov (Sk

13,5; L 4,20). V takomto pomenovaní je dôraz na závislosti a podriadenosti. Práve voľbou tohto výrazu nechce Pavel vyzdvihnúť význam misionárov v Korinte a tým i seba. Ale naopak chce ich i seba znížiť, aby sa vyvaroval chyby, čo robili Korintania. Tí totiž Petra vyzdvihovali, lebo bol učeníkom Kristovým a Apola, lebo mal vzácne osobné schopnosti. Pavla pravda podceňovali. Pavel tu naznačuje, že človek je len v službe Najvyššieho. Vyjadril to výrazom *οἰκονόμους μυστηρίων θεοῦ* (poukazuje na vzťah k Bohu – Otcovi). Pavel nie je pánom – je len sluha Kristov a správca Božích tajomstiev, ktoré sú mu zverené a ktoré zvestuje (1 K 2,1.7) t. j. zvesť evanjelia.

Verš 2: Tu je poukaz na Pavlovu vernosť. Od každého správcu sa vyžaduje vernosť. Korintania by sa mali uspokojiť s tým, že „sluha Kristov“, akým je i Pavel, je verný službe Pánovej. Pavlovým cieľom nie je vyniknúť v reči, ale vo vernosti. Čakali by sme, že Pavel podá dôkazy vernosti, ale v tomto smere nepokračujú jeho myšlienky.

Verš 3: Pavel poukazuje na to, že nie ľuďom sa zodpovedá, ale raz sa postaví pred Boží súd. Človek nie je

kompetentný súdiť Pavla. Má a chce si zachovať čisté svedomie. Nespreneveril sa svojej službe. A predsa nechce povedať, že je nevinný. Vedomie všeobecnej hriechnosti mu to nedovoľuje. Svedomie nie je ešte Boží súd, nie je poslednou súdnou inštanciou. Ako nemôže človek seba súdiť s konečnou platnosťou, lebo nie je na to kompetentný, nemôže seba ani ospravedlniť. (4) Boh vyriekne nezávisle od ľudského svedomia súd a to spravodlivý. Pán súdi – nie Korintania. Pavel slúži Pánovi – Pán ho bude i súdiť.

Verš 5: Netreba sa prenáhliť so súdom, ba miešať sa do Božích súdov, ale prenechať všetko na súd Pánov. Služobníkov Kristových bude súdiť Kristus, nie ľudia. On vynesie na svetlo všetko tajné, skryté, čo sa pred ľuďmi môže ukryť – už preto nemôže byť ľudský súd spravodlivý – ale pred Pánom nemožno skryť nič. A v tom je záruka Božieho spravodlivého súdu. Bude to súd podľa evanjelia Ježiša Krista (R 2,16). Pán každému prisúdi príslušnú chválu. *ἔπαινος* (odmena, chvála, pochvala) bolo charakteristickým životným cieľom antického človeka (napr. pri pretekoch). Pre kresťana je cieľom chvála od Boha (R 2,29). Komu je chvála určená?

Ἐκάστω – každému, kto zostane verným sluhom Kristovým.

Návrh propozície:

Ježiš Kristus nám zveril tajomstvo evanjelia,

1. budme mu (MU) verní,
2. budme slobodní od ľudí,
3. čakajme na odmenu.

Myšlienky ku kázni:

Dostať niečo do opatery, to vždy každého človeka poteší. Poteší to o to viac, ak zverená vec či predmet má veľmi veľkú hodnotu. Ježiš Kristus zveril svojim učeníkom – apoštolom, vzácny poklad evanjelia. Zveril im vzácne poslanstvo lásky – hlásania evanjelia všetkým ľuďom (Mt 28). Aj my máme mať veľkú radosť z toho, že sme povolani k zvestovaniu evanjelia – že sme služobníci a služobnice Kristove a šafári tajomstiev Božích. Sme v rade všetkých tých, ktorí pred nami hlásali evanjelium, ktorí slúžili, ktorým sa dostala od Pána Ježiša milosť byť Jeho učeníkmi, nasledovníkmi, misionármi, byť kňazmi Ježiša Krista. *(Ľudia asi radi prijímú, keď si spomenieme na rôznych vzácných kazateľov, ktorí stáli na kazateľniciach v jednotlivých*

chrámoch – možno by som spomenul na tomto mieste predchodcov, ktorí krstili, konfirmovali, kázali napr. v našom chráme a poukázal by som na to, že sme tu ako nasledovníci a veríme, že cirkev má nádej v ďalších nových atď.).

1. Každý správca, sluha, či šafár musí svoje poslanie vykonávať zodpovedne (i v rôznych zamestnaniach od zamestnancov sa práve toto vyžaduje – niekde až hmotná zodpovednosť). Byť správcom a šafárom Božích tajomstiev, ktoré nám zanechal Pán Ježiš Kristus vyžaduje aj od nás zodpovednosť za nám zverené evanjelium, zodpovedať za zvesť tohto evanjelia všade tam, kde sme Pánom povolaní a cirkvou vyslaní. Máme zodpovedne a predovšetkým verne „hospodáriť“ s Ježišovým evanjeliom. Kto by z nás nechcel, aby sa jemu zverený poklad čo najviac zhodnotil? Každý asi túžime po tom, aby skrze naše šafárstvo ľudia uverili v Pána Ježiša Krista, prijali Jeho evanjelium ako jedinú cestu záchrany a spásy. Túžime po raste v našich zboroch, našej cirkvi. Túžime po nových veciach v spoločnosti, aby evanjelium premieňalo aj ľudí mimo cirkvi. To vyžaduje, aby sme boli my – šafári – verní Ježišovi a Jeho evanjeliu. Aby na nás bolo vidieť ovocie viery a moci Ducha Svätého.

2. Nie vždy sa nám však veci daria. Nie vždy vidíme rast, zhodnotenie a rozmnoženie nám zverených darov. A nie len my, ale horšie, ak to vidia ľudia okolo nás – naši veriaci, ale aj ľudia mimo cirkvi. Ak vidia opak ovocia Ducha Svätého – začnú posudzovať. A odsudzovať šafárov i ostatných veriacich. Byť správcom evanjelia nesie so sebou aj nutnosť oslobodiť sa od ľudského posudzovania, ľudského hodnotenia, neraz aj odsudzovania. Každý správca, šafár, či sluha – nech cíti, že do tejto služby ho povolal Pán Ježiš Kristus, nie ľudia. Buďme slobodní od rozhodnutí a posudzovania ľudí. Veď nie ľuďom, ale Bohu sa budeme zodpovedať. On jediný má moc súdiť všetko zjavné, i to čo je skryté.

3. Čo za to? Toto je taká aktuálna a takmer každý deň mnohými ľuďmi kladená otázka, že mi nedá ju nepoložiť i teraz. Aj my – šafári tajomstiev Božích sa neraz toto pýtame sami seba – čo za to dostanem? Nie je v nás len kritika a posudzovanie, ale aj túžba po odmene a pochvale. Kto nám čo dá? Čím nás pochváli? Od ľudí, od našich nadriadených dostávame možno oveľa viac kritiky než pochvaly. Nádejou pre nás, tak ako aj pre apoštola Pavla, je to, že pri poslednom súde, pri príchode nášho

Pána Ježiša Krista, každý Jemu verný šafár dostane odmenu od Neho.

Použitá literatúra:

ThDr. Štefan Kátlovský; Prvý list apoštola Pavla Korintským; Tranoscius; 1947
F. J. Ortkemper: První list Korintánům; Karmelitánske nakladatelství; 1999

*Mgr. Martin Škarupa, zborový farár,
CZ ECAV Hanušovce nad Topľou (ŠZS)*

15. september

13. nedeľa po Svätej Trojici

Text: R 7, 18 - 25

Exegetické poznámky:

Verše 18-25 musíme chápať v kontexte, v ktorom sa apoštol Pavel snaží vyložiť slobodu od zákona, pomocou argumentov zo zákona. Aj keď sú adresámi prevažne kresťania z pohanov, napriek tomu sú zbehlí v zákone.

Vo veršoch 18. a 19. vyjadruje svoju ľudskú skúsenosť. O konflikte medzi dobrým úmyslom a činom, ktorý bol vlastne konfliktom medzi rozumom a „vášňami hriechu“, sa v dobe apoštola Pavla veľa premýšľalo. Pavel svojím výkladom bezvýchodiskovej situácie nevykúpeného človeka nadväzuje na skutočnú skúsenosť, aby tak u čitateľa vzbudil súhlas so svojím názorom na človeka. Túto svoju skúsenosť rozoberá vo svetle svojej viery a zisťuje, že úplnú hĺbku stratenosti človeka môžeme pravdivo vidieť jedine pri pohľade na kríž Pána Ježiša Krista. To ho priviedlo k záveru, že dodržiavanie zákona nemá

pre nás zachraňujúci význam, zachrániť nás môže jedine Pán Ježiš Kristus.

Apoštol Pavel vo veršoch 20-23 popisuje situáciu každého človeka, ktorý odporuje Božiemu dobrému prikázaniu a tým riskuje, že stratí totožnosť Božieho stvorenia. Vyjadruje obavu, že sa mu aj dobrý úmysel vymkne spod kontroly, alebo že už samotná vôľa človeka bude slabá na to, aby sa prejavila v konkrétnom dobrom skutku. Človek je však pre Pavla len tým, čo konkrétne koná. A tak nakoniec rozoberá pochybnosť života, z ktorej sa človek nedokáže sám zachrániť. Človek nežije pod vládou anonymných mocností, ale pod vládou osobného Boha Stvoriteľa, ktorý čaká, že mu človek odpovie svojou poslušnosťou. Pavel zdôrazňuje úpadok slobody v skúsenosti hriešnika zo stratou vlastnej identity. Hovorí o súde a napomína človeka k zodpovednosti pred Pánom Bohom. Avšak toto odcudzenie človeka Pánu Bohu nie je žiadnym temným a ťaživým osudom bez vyhliadky na oslobodenie, pretože môže byť prekonané vo viere v Pána Ježiša mocou Ducha Svätého.

24. veršom, bez výraznejšieho prechodu, nadväzuje na opis ľudskej rozpoltenosti. „Biedny ja človek! Kto ma vytrhne z tohto tela smrti?“ Tento

výrok nie je výrazom nepriateľstva k telu. Prezrádza, že štruktúry zla formujú bytie človeka až po jeho telesné a sociálne vzťahy. Cieľom týchto slov je obrana Božieho zákona. Snaží sa vyjadriť to, že dobrý Boží zákon sa stal len obeťou silnejšej nutnosti a zákonitosti, ktorú nemal silu nikdy sám prelomiť a zrušiť. Apoštol Pavel si pomáha slovnou hračkou, ktorú vo veršoch 21-23 vykonáva s pojmom zákon 5 krát.

Vo verši 25a je vyjadrené, že je len jediný, kto dokáže odvrátiť ľudskú biedu - Pán Ježiš Kristus. Preto nárek apoštola Pavla prechádza do ďakovania.

Návrh propozície:

Pán Boh nás stvoril na svoj obraz,

1. hriech nás odlučuje od Božej tváre,
2. záchranu máme v Božom Synovi.

Myšlienky ku kázni:

Pán Boh nás stvoril na svoj obraz. Prví ľudia mali bezprostredné spoločenstvo s Pánom Bohom. No veľmi dobre vieme, ako to dopadlo. Človek nerešpektoval Božiu vôľu. Hriech ich, aj nás, odlúčil od Božej tváre.

Takýto prierez by sme mohli urobiť celými dejinami vyvoleného Božieho ľudu. Človek sa previnil, Pán Boh im po tvrdom treste, keď svoj hriech oľutovali,

odpustil. Kolobeh sa stále opakoval a ani dnes tomu nie je inak. Pán Boh nám jasne ukázal, čo od nás chce, akí máme byť. Nastavil nám zrkadlo zákona v ktorom môžeme poznávať svoje previnenia. Ľudia starej zmluvy dbali prísne na dodržiavanie Božieho zákona a jeho porušovanie sa kruto trestalo. V Mt 19,17 sa píše: „Ak chceš vojsť do života, zachovávaj prikázania“ alebo v R2,13: „Tí budú ospravedlnení, ktorí zákon plnia.“ Už prorok Jeremiáš píše: „Lebo toto bude zmluva, ktorú uzavriem s domom Izraela po oných dňoch - znie výrok Hospodinov: Svoj zákon vložím do ich vnútra a vpišem im ho do srdca; ja budem ich Bohom a oni budú mojim ľudom. Potom už nikto nebude viac poučovať blížneho ani svojho brata: Poznajte Hospodina! Lebo všetci ma budú poznať, od naj menšieho až po najväčšieho - znie výrok Hospodinov - lebo im odpustím ich viny a na ich hriech si už nespomeniem.“ Jer 31,33-34. Nádherne slová, ktoré poukazujú na Božiu lásku k nám ľuďom. Z dobrého Božieho zákona sa však stala obeť akejsi zákonníckosti a akoby sa zabudlo, že zákon nám Pán Boh nedal preto, aby nás zotročil, ale preto aby nám zjavil svoju vôľu. Aby sme dokázali vidieť svoje

nedostatky. No zákon sám o sebe nemá zachraňujúci význam.

Záchranu máme jedine v Božom Synovi. Prišiel na tento svet nie pre to, aby zákon zrušil, ale aby vysvetlil jeho správny obsah. On sám hovorí: „ak chceš vojsť do života, zachovávaj prikázania.“ Mt 19,17 Pán Ježiš hovorí, že zákon máme zachovávať a ako len možno plniť. Myslí na zákon, ktorý sa vzťahuje na pohnútky nášho srdca, čiže 10 Božích prikázaní. Pretože vierou prijímame Ducha Svätého, ktorý premieňa naše srdcia a potom už nechceme žiť tak ako sme žili, ale chceme byť lepší, chceme zanechať svoje zlé obyčaje a nasledovať príklad Pána Ježiša Krista. A tak, keď sme po oľutovaní svojich hriechov vierou ospravedlnení a znovuzrodení, začíname sa Pána Boha báť, milovať Ho, prosiť Ho o pomoc a ďakovať Mu. Potom milujeme aj svojich blízkych. Avšak to všetko sa dá jedine vtedy, keď v našom srdci vládne Boží Syn.

Apoštol Pavel krásne potvrdzuje, že my sami zo seba nedokážeme naplniť slová zákona, sami sa nedokážeme rozhodnúť pre niečo dobré, pretože každý deň bojujeme proti hriechu, akoby v nás každý deň povstával ten starý Adam. Sám človek nad ním

nikdy nedokáže zvíťaziť. Bez pomoci Pána Ježiša Krista je hriech silnejší ako človek a nie je schopný ubrániť sa jeho útokom. Pán Ježiš raz a navždy zvíťazil nad hriechom a sľúbil, že bude stáť po našom boku. Ak budeme od Neho čerpať pomoc, nebudeme sa musieť hriechu nikdy podvoliť. I tu vidíme, že v celom tomto boji dobra a zla je najdôležitejšia naša viera. Ona zákon neruší, ale ho potvrdzuje, upevňuje. Zákon môžeme naplniť len vtedy, keď prijmeme Ducha Svätého.

Aj apoštol Pavel prežíval rovnaký zmätok v otázke hriechu, aký prežívame aj my. Od Pavla sa môžeme naučiť, ako sa k tomu máme postaviť. Kedykoľvek sa cítil stratený, vrátil sa k začiatkom svojho duchovného života a pripomenul si, že Pán Ježiš ho už oslobodil. A tak, keď sa cítime zmätení, mali by sme konať ako apoštol Pavel. Ďakujme Pánu Bohu, že nám dal skrze Pána Ježiša Krista slobodu. Nech nás moc Pána Ježiša Krista pozdvihne ku skutočnému víťazstvu nad hriechom.

Použitá literatúra:

Theobald, Michael. List Římanům. Kostelní Vydří: Karmelitánske nakladatelství, 2002. 489 s. ISBN 80-7192-433-4.

Vízner, Oto. Symbolické Knihy evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, Liptovský Mikuláš, 1992, Transocius ISBN 80-7140-002-5

*Mgr. Jana Lauková, zborová farárka,
CZ ECAV Pukanec (DNS)*

22. september

14. nedeľa po Svätej Trojici

Text: F 3, 12 - 16

Exegéza biblického textu:

List bol napísaný apoštolom Pavlom z väzenia v Efeze. Pavel navštívil Filipis na svojej druhej misijnej ceste a založil tam prvý kresťanský zbor na európskom kontinente. Kresťanský cirkevný zbor vo Filipis sa stal podporovateľom Pavlovej misie.

Verš 12: Pavel napriek tomu, že už mnoho pracoval pre Krista a Jeho kráľovstvo, nemyslí, že ho on uchvátil. Ale snaží sa a robí všetko preto, aby sa do neho dostal. Je to pravý opak toho, čo si neraz myslíme my, že netreba nič robiť. Miesta v kráľovstve Božom máme zabezpečené. Pavel sa naopak neustále zdokonaľuje a neprestáva, kým sa nedostane k vytúženému cieľu. Vie, že ho Kristus k tomu vyzýva. Odpočívania na vavrínoch sa môže vypomstiť. Koho Kristus ovláda, spolupracuje na láske s Ním. 1Tim 6, 12

Verš 13-14: V týchto veršoch autor pokračuje na rozpracovávaní tej istej myšlienky. Cieľ má pred sebou, je ním povolanie Božie v Kristovi Ježišovi. Vie, že pre neho je len toto podstatné, čo chce dosiahnuť a praje si, aby to isté dosiahli všetci. Preto hľadá pred seba a nie späť. Keby tak robil, strácal by. Výhru nemá vo vrecku a preto sa usiluje zo všetkých síl. Beh za odmenu v Kristovi Ježišovi je autorova téma. Často na ňu myslí. Kráľovstvo Božie je cena nevyčísliteľnej hodnoty. 1K 9, 25 Autor verí, že ju s pomocou Božou získa. 2Tim 4, 7-8

Verše 15 - 16: Všetko sa raz ukáže: kto ako budoval, či s Bohom, alebo naopak. Posledné slovo bude patriť len Pánovi. Autor si osvojil Kristovho Ducha pokory. F 2, 5 Kresťania vo Filipis, ale aj v iných zboroch, kde sa tento list bude čítať, majú pokračovať na tej istej ceste. Zbory majú svedčiť o láske Božej v Kristovi. F 1,27 Zlatým pravidlom života, je nový život. G 6, 16

Návrh propozície:

Hospodin nás v Kristovi povoláva,

1. Kristus zachránil hriešneho človeka,
2. máme neustále pracovať na Jeho kráľovstve.

Myšlienky ku kázni:

1. Dnes nám je celkom ľahké pochopiť, čo pre apoštola Pavla znamenalo, že bol Kristom uchvátený. Vysvetľujeme si to tak, že Ho spoznal a uveril Mu. Kristus mu otvoril nové obzory a ukázal správnu cestu. Pavel svoj život odrazu videl z inej perspektívy. Božie kráľovstvo sa mu začalo javiť ako nová cesta s Bohom. Pavel len pokračoval v práci, kde iní skončili. Veril, že táto práca je spojená s odmenou v Jeho milovanom Kristovi. Kristus sa ho doslova zmocnil. Predovšetkým tým, že dal Pavlovi nové poznanie života a svojho Ducha. 2K 5, 15 Pavel, ako vieme, predtým prenasledoval verných Kristových. Toto všetko zanechal, keď spoznal Krista. Nás sa Kristus zmocnil svojou láskou. Jeho kríž a dary Jeho Ducha sú toho dôkazom. Zomrel za nás hriešnych a vstal. Hrob navždy zanechal.

2. Takto nás oslobodil od hriechu a večnej smrti. Aj my máme pokračovať v práci na diele, ktoré začal Kristus. Naši predkovia to tak urobili. Robme to ako oni. Naše zbory potrebujú našu službu viac ako si myslíme. Aby sme mohli raz povedať: „Mne žiť je Kristus a umrieť zisk.“ F 1, 21 Toto vyznanie nech sprevádza celý náš život. Len tak ostatní bratia a sestry spoznajú, že patríme iba Kristovi, lebo nás oslobodil. V Pánovi máme možnosť žiť už nový život.

F 1, 23-25 Zanechali sme službu hriechu a žijeme v Kristovi, v Jeho kráľovstve. Nie je to nemožné. Máme nádej viery. Príkoria, ktoré ešte musíme prekonávať nie sú rovné sláve, ktorá nás čaká s Kristom našim Pánom. Naopak, ten kto vytrvá do konca siahne na odmenu. Teraz je to služba, ale potom je to odmena v Pánovi. Kristus predostrel nám všetkým veľkolepý plán spásy. Čo si vyvolíme? Cestu s Pánom Ježišom, alebo bez Neho? Alternatíva niekedy mylí. Boh nám dáva svojho Ducha Svätého, aby sme sa nestratili. Ef 5, 2 Mnohí pred nami, ale aj tí, ktorí kráčajú vedľa nás a za nami, pozerajú dopredu. Kol 3, 17 Slovo Božie nám svieti v tmách skúšok. Kristovi treba obetovať všetko. Jeho odmena poteší. Len Jemu patrí za všetko naša vďaka.

Použitá literatúra:

Mayer, Bernhard. List Filipianum. Malý Stutgartský komentár. Nový zákon komentár 11. Karmelitánske nakladateľstvá, 2000. ISBN 80-7192-440-7 SCHNELLE, U. Einleitung in das Neue Testament. Gotingen, 2011. BARTH, G. Der Briefandie PHielipper. Zurich, 1979.

*Mgr. Peter Paluga, námestný farár
CZ ECAV Svätoplukovo (DNS)*

29. september

15. nedeľa po Svätej Trojici

Text: G 5, 25 – 6, 10

Exegetické poznámky:

Pavel v 5. kapitole listu galatským kresťanom kritizuje život podľa tela a pre telo. Menuje rôzne neresti, do ktorých upadá človek a naproti nim stavia ovocie, ktoré prináša život v Duchu Božom. Náš dnešný text je otváraný veršom, kde Pavel zhrňuje výpočet ovocia Ducha výzvou, aby kresťan svoj život v Duchu aj dokazoval.

Verš 25: Nejde tu len o výzvu prejavovať svoj kresťanský život kresťanskými skutkami ale aj o výzvu k aktivite. Kresťan sa má každou minútou svojho života usilovať o spasenie. S ohľadom na tento cieľ musí denno-denne vyvíjať aktivitu v duchovnom živote, aby neustal a neodpadol od svojho Spasiteľa. „Žime podľa Ducha“ je teda výzva k ustavičnému boju o spasenie a následnému prejavovaniu v skutkoch, ktoré sú ovocím Ducha.

Verš 26: Pavel tu buď zhrňuje kapitolu 5, alebo otvára už nový úsek, v ktorom chce reagovať na situáciu v Galácii. Za tento výklad svedčí množné číslo, v ktorom je tento verš písaný. Pavel tu nehovorí o živote jednotlivca, ale o živote v zbore. Aj život v Duchu môže viesť k hriechu, ak sa človek pre svoju vieru nechá chváliť a obdivovať. Pavel tu hovorí práve o takomto vyvyšovaní, kedy je niekto obdivovaný pre kresťanský život. Kresťan za svoj život v Duchu má čakať pochvalu jedine od svojho Boha, popri ňom je každá ľudská pochvala márnosťou. Oproti tým, čo sa sami pre svoju vieru vyvyšujú, stoja tí, ktorí iným ich vieru a život v Duchu závidia. Jedno i druhé nemá miesta v zbore.

Verš 1: Pavel reaguje zrejme na konkrétne problémy v zbore, kde sa viacerí bratia dostali do pokušenia a začal im hroziť pád. Pavel upozorňuje, že takého brata nemožno nechať napospas jeho pokleskom. Tón tohto verša je oproti tónu celého listu veľmi mierny, čím je naznačené, že Pavel, ostrý voči nedostatkom a poblúdeniam čitateľov listu, je láskavý voči tým, ktorí už na svoje poblúdenia začínajú doplácať a stále viac sa ocitajú v moci hriechu. Nemožno ich odsúdiť, ale treba im pomôcť.

Neznamená to však ospravedlňovať hriech. Stále platí: odsúdiť hriech, no milovať hriešnika a pomôcť mu.

Verš 2: Nie je tu reč len o smútku či trápení, ale aj o hriechu a pokušaní. Ak niekto upadne do pokušenia a podľahne hriechu, stáva sa mu to bremenom, v ktorom potrebuje pomoc bratov. Tu sa prejavuje sila a význam spoločenstva. Spolunažvanie a spolu-nesenie bremena však vyžaduje aktivitu na oboch stranách – bremená niesť spolu – teda nie jedni namiesto druhých.

Verš 3: Láska k blížnemu a spolu-nesenie bremien v spoločenstve si vyžaduje pokoru. Kresťan si musí uvedomovať, že sám nie je ničím pred Bohom. Len tak je schopný hľadiť s láskou na brata a to i vtedy, ak tento prepadá hriechu. Inak hrozí, že v namyslenosti začne brata súdiť a odsudzovať, čo je v rozpore k tomu, o čom Pavel píše v predošlom verši.

Verš 4: Človek sa rád porovnáva s tými, ktorí sú horší, aby sám vynikol. Toto u kresťana nemá miesto. Kresťan musí vždy skúmať hlavne svoje dielo a ak ho aj vyhodnotí ako dobré, nemá mu to slúžiť na chválu ale táto spokojnosť musí ostať len v ňom samom a nesmie viesť ani

k pýche. Hodnotu človeka a jeho diela preskúma a zhodnotí napokon aj tak sám Boh. To je rozdiel oproti židovstvu, ktoré zásluhy pred ľuďmi stotožňovalo so zásluhami pred Bohom. Kresťan vie, že aj keď ho ľudia hodnotia pozitívne, alebo sám seba tak vidí, Boh ho môže vidieť a súdiť inak.

Verš 5: Nemožno určiť, či ide len o mravné následky konania, alebo priamo o eschatologické následky pri poslednom súde. V každom prípade človek si musí byť vedomý možných následkov nielen svojho konania, ale aj postoja k sebe, svojmu dielu a k ľuďom.

Verš 6: Tu Pavel začína nový celok, v ktorom vyzýva k aktívnemu konaniu dobra. Konkrétne vo verši 6 je reč o vyučujúcich, ktorí v prvom kresťanstve konali svoju službu zadarmo. Práve preto je tu výzva k ich hmotnej podpore.

Verše 7-8: Mnohí exegeti priradujú tieto verše k predošlému a hovoria, že tu je reč o hmotnom darcovstve. V skutočnosti tieto verše nadväzujú skôr na kapitolu 5 a hovoria o výsledku života, ktorý môže byť podľa tela, alebo podľa Ducha (viď rozpor medzi týmito dvoma, opísaný v kapitole 5).

Verše 9-10: Pavel nakoniec ešte raz zhrňuje povedané a poukazuje na význam života v Duchu a konania dobra.

Návrh propozície:

Jedni druhých bremená nesme,

1. vnímajúc bremená bratov,
2. skúmajúc svoj postoj k nim.

Myšlienky ku kázni:

Ktosi múdry povedal, že ak sa rozdelí žiaľ, zmenší sa. Ak sa rozdelí radosť, znásobí sa. Je to múdrosť našich otcov, ktorí vedeli, že všetko je ľahšie a krajšie, ak sa robí spoločne. A to je aj idea prvých kresťanov, ktorí nielen citové či duchovné, ale aj hmotné otázky riešili spoločne. V tomto duchu neraz hovorí aj Písmo, keď nad život jednotlivca kladie život spoločenstva a jednotlivca v ňom. Nie nadarmo Stará zmluva hovorí veľa o živote národa ako spoločenstva, nie nadarmo Pavel píše veľa o živote v cirkevných zboroch. To je aj prípad dnešného textu.

Pavel písal do Galácie, kde nebola situácia ľahká. Niektorí bratia tam podľahli pokušeniu a Pavel sa o nich začal starosť. Vrásky na čele mu však robili aj tí ostatní, ktorí síce do hriechu neupadli, ale duchovne sa vyvyšovali nad ostatných, alebo – naopak – závideli tým,

ktorí boli podľa nich silnejší a lepší vo viere. Ani jedno ani druhé nemá miesta v živote kresťana a Pavel to odsudzuje. Naopak, vyzýva kresťanov k tomu, aby tvorili jedno spoločenstvo a pomáhali si aj hmotne (v. 6) aj duchovne. A čo je zaujímavé, majú pomôcť aj tomu, kto podľahol hriechu. Netreba ho odsúdiť. Treba odsúdiť len hriech, no hriešnika treba milovať a prejaviť mu stále záujem a lásku.

To sú slová, ktoré platia aj dnes. Aj nám Pavel hovorí, že sa máme duchovne zdieľať, znášať spoločne svoje bremená, rozdávať lásku, žiť podľa Ducha a prinášať spoločne ovocie duchovného života. To však predpokladá, že o sebe čosi vieme. Že poznáme svoje radosti i žalosti. A tu narážame na problém. Dnešná doba je totiž dobou individualizmu a ten prenikol aj do cirkvi. Aj v cirkvi sa už často neradi delíme o svoje súkromie, neradi hovoríme o svojich starostiach či radoostiach, vypočujeme si síce kážeň, možno aj pobudneme chvíľu s bratmi, no svoje starosti si necháme pre seba. A to isté platí aj o radoosti. Prichádzame na faru, aby sme požiadali o modlitbu v trápení či chorobe, no už málokedy sa podelíme o radosť z vypočutej modlitby, vydáme svedectvo o Božom konaní či

Božej pomoci pri nás. A to je škoda. Veď ako máme tvoriť jedno telo a niesť spoločne bremená života, ak o sebe tak málo vieme.

1. Život v cirkevnom zbore by teda mal byť v prvom rade vzájomným spoznávaním sa a zdieľaním svojich radostí aj starostí. Pavel dokonca hovorí o hriechu a aj ten zaraďuje do kategórie bremien. Podľa neho aj ten, kto podľahol pokušeniu, je vlastne tlačný bremenom a potrebuje pomoc. Preto ono známe „jedni druhých bremená neste“, nie je len o radoostiach a starostiach, ale aj o hriechu.

Pavel nás vyzýva, aby sme v spoločenstve boli ochotní k hmotnej pomoci tomu, kto to potrebuje (v. 6), ale aj k rozsievaniu duchovných darov radosti, pokoja, lásky a podobne. Nieкто možno potrebuje potešiť, s iným sa práve možno radovať. Nieкто potrebuje posilniť, iný sa môže stať zdrojom sily. Vzájomné prepojenie, dávanie i prijímanie jedného od druhého, je veľmi praktické a krásne, no len ak sa deje vo vzájomnom poznaní sa, láske a dôvere. Preto ak máme naplniť slová Pavla, ktoré sú odrazom Božej predstavy o spoločenstve cirkvi, potrebujeme budovať v prvom rade skutočne bratsko-sesterské spoločenstvo.

2. Nie sú to však len životné príbehy našich bratov a sestier a ich radosti či starosti, ktoré by sme mali poznať. Je to aj náš postoj k nim. Často totiž práve ten spôsobí, že na našej ceste k bratovmu srdcu zamrzeme, zastaneme a pod vplyvom vlastných myšlienok a pocitov urobíme viac škody ako osohu. Urobil môj brat niečo zlé? Poteší ma to, že ja som lepší. Má môj brat hmotný problém? Som rád, že ja ho nemám a mám sa dobre? Má sa môj brat lepšie? Závidím mu, pretože by som tiež chcel mať viac? Darí sa môjmu bratovi, alebo prežíva hlboké duchovné spoločenstvo s Pánom Bohom? Hnevá ma, že nedosahujem jeho úroveň? Toto všetko sú myšlienky, ktoré sa veru neraz objavia v našich mysliach a spôsobia, že namiesto spoločného radovania sa, smútenia alebo pomoci závidíme, začneme ohovárať, odsudzovať, či inak prejavovať svoje vlastné slabosti.

Pavel v našich dnešných slovách veľmi aktívne nabáda ku konaniu dobra, no ešte predtým dáva dôraz na sebazpoznávanie a prehodnocovanie svojho vlastného postoja k bratom. Ak nieкто žije v Duchu, mal by podľa Ducha aj konať a prinášať ovocie, ktoré Pavel nazval ovocím Ducha a zmienil ho podrobne v predošlej kapitole. Kresťan

by nikdy nemal chváliť sám seba ani závidieť inému. Nikdy by nemal mať o sebe privysokú mienku a mal by vedieť, že hodnotiť sa nemôže sám a bude ho hodnotiť jedine Boh. (*Možno ďalej rozvádzať jednotlivé verše a vykladať podľa exegézy.*)

Ak človek sám žije podľa Ducha a prináša Jeho ovocie, zdrží sa závidosti, ohovárania, vyvyšovania či odsudzovania, môže s láskou hľadiť na bratov a ich starosti, potreby či hriech. Len vtedy je schopný pristúpiť a ponúknuť vlastné rameno k spoločnému neseniu bratovho bremena. Preto ak máme naozaj naplniť slová Pavla, poznávajme sa navzájom, delme sa o svoje radosti i starosti, budujme spoločenstvo dôvery a skúmajme aj svoje vlastné postoje, aby sme nekonali voči bratom podľa tela, ale podľa Ducha, ktorý nás pretvára na obraz nášho Spasiteľa.

Použitá literatúra:

Gábris Karol, List apoštola Pavla galatským, Tranoscius 1951 Liptovský Sv. Mikuláš

*Mgr. Štefan Kiss, tajomník GBÚ ECAV
pre misiu*

Služba slova

3/2019

IV. ročník

Homiletický časopis Služba slova v rokoch 1952 - 2015 vychádzal ako príloha Cirkevných listov. Od roku 2016 vychádza ako samostatná pracovná príručka pre duchovných ECAV na Slovensku.

Vydáva: Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku, Palisády 46, Bratislava

IČO: 00179 213

Adresa redakcie: Generálny biskupský úrad ECAV na Slovensku, P.O. BOX 289, 810 00 Bratislava; tel.: 0918 828 010, misia@ecav.sk

Šéfredaktor: Štefan Kiss,

členovia redakcie: Jana Nunvářová, Štefan Kiss,

jazyková úprava: Jana Nunvářová,

grafické spracovanie: Andrej Mišina.

Periodicita vydania: štvrťročne

Dátum vydania: júl 2019